

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Освітня програма	35708 Економіка
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	301
Повна назва ЗВО	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Ідентифікаційний код ЗВО	00493764
ПІБ керівника ЗВО	Ульянченко Олександр Вікторович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.knau.kharkov.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/301>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	35708
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра філософії, історичних і соціальних дисциплін, кафедра економічної теорії, кафедра статистики і економічного аналізу, кафедра бухгалтерського обліку і аудиту, кафедра фінансів, кафедра менеджменту і адміністрування, кафедра інформаційних технологій, консалтингу і туризму, кафедра маркетингу, підприємництва і організації виробництва, кафедра лісоуправління, лісоексплуатації та безпеки життєдіяльності, кафедра педагогіки, психології та права, кафедра мовних дисциплін, кафедра фізики та вищої математики.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	62483, Харківська область, Харківський район, п/в "Докучаєвське - 2" навчальне містечко ХНАУ, корпус 1, поверх 6
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	146490
ПІБ гаранта ОП	Олійник Таміла Іванівна
Посада гаранта ОП	Професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	oliy_nik_t@knau.kharkov.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(066)-712-82-33
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(097)-683-99-26

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 10 міс.
заочна	2 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Як структурний підрозділ Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва кафедра економіки сільського господарства була створена в 1921 р. Пройшовши ряд трансформаційних процесів, у 2017 р. вона була перейменована в кафедру прикладної економіки та міжнародних економічних відносин. У 2019 р. кафедрою було ініційовано ліцензування підготовки здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 051 «Економіка», рішення про ліцензування прийнято відповідно до наказу МОН від 24.05.2019 р. № 661-л. Напрацювання попередніх років щодо підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю «Економіка» за узгодженими між собою Концепцією освітньої діяльності та Освітньо-професійними програмами покладено в основу розробки ОП за початковим рівнем (коротким циклом) вищої освіти. Розроблена ОП забезпечує неперервність освіти і її ступеневий характер.

Освітня програма початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>), «Про освіту» (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>), Національної рамки кваліфікацій (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>).

Освітньо-професійна програма галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти була затверджена рішенням вченої Ради ХНАУ ім. В.В. Докучаєва від 27.03.2019 р., протокол № 3, (<https://knau.kharkov.ua>). У 2019 р. відбувся перший набір за цією освітньою програмою. У 2020 р. ОПП була оновлена з урахуванням рекомендацій потенційних роботодавців та академічної спільноти (<https://knau.kharkov.ua>).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	11	8	3	0	0
2 курс	2019 - 2020	9	2	7	0	0
3 курс	2018 - 2019	0		0		0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	35708 Економіка
перший (бакалаврський) рівень	30093 Економіка 34593 Міжнародна економіка
другий (магістерський) рівень	28951 Економіка
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	36868 Економіка

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	79876	31619
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	79876	31619

Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	2091	352

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП_051_Економіка_МБ_2019.pdf</i>	vuCVdo+flw9r6HyoIIYITLdFpoVDK8q9V3tgKqs/a3E=
Освітня програма	<i>ОПП_051_Економіка_МБ_2020.pdf</i>	4P4Kmv9M3SmK71Hl8TXEcvXWnzN+SzbRm6waoFZO O6g=
Навчальний план за ОП	<i>051_НП_МБ_2019.pdf</i>	Q+Y+9j79pqFttUlQHPEosbyctWaRoMy4qbBUjjmyhqs=
Навчальний план за ОП	<i>051_НП_МБ_2020.pdf</i>	5+FKGoTF5k+5urIaZtQC6+w7qV45snbpIXPU4PloXSM =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_Строченко_НІ.pdf</i>	JDLuIwMOf4ni1QXT5jo7mgkymaQimoKZ4uhFK8B5Ueo =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_Андрейко_МБ_2020.pdf</i>	mEbrzlJpML28rrs9iKnfdMypZuFDHIzgpSEM55VqT2o=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_Орлов_МБ_2020.pdf</i>	RPNllQkVky199h4rK4wk/9YuUzEXfepPffVvZ5am+Oc=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_Шиян_МБ_2020.pdf</i>	rqMnzKewcx625EUXhj5o2A9T1g4w4r6JFB6nNQsleow=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Програму розроблену відповідно до місії і стратегії ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Мета ОП - підготовка фахівців, із сучасним економічним мисленням, які мають теоретичні знання і практичні навички, необхідні для розв'язання типових спеціалізованих задач предметної області, тобто формування та розвиток загальних і спеціальних (фахових) компетентностей фахівців, здатних до практичної реалізації отриманих знань у виробництві та бізнесі. Акцент робиться на здобутті знань з економіки підприємства, що передбачає визначену зайнятість і можливість подальшої освіти, кар'єрного самовизначення та зростання, що забезпечує безперервність, наступність і ступеневість підготовки фахівців, слугуючи реалізації одного з пріоритетних напрямів формування Європейського простору вищої освіти.

Особливістю ОП є орієнтація на підготовку фахівців, здатних до фундаментального аналізу сучасної економіки, спроможних швидко й ефективно реагувати на кон'юнктурні зміни на ринку праці в регіоні, зокрема завдяки наявності широкого переліку вибіркових дисциплін, що дозволяє кожному сформувати власну освітню траєкторію з урахуванням особистих та професійних інтересів. Програма є багатопрофільною та передбачає практичну підготовку для формування навичок у сфері економіки. Виробнича практика дозволяє здобувачам комплексно вивчити і закріпити теоретичні знання щодо розробки методик проведення аналізу діяльності підприємств для підвищення рівня ефективності їх господарської діяльності.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Місією ЗВО є підготовка фахівців європейського і світового рівня з високим інтелектуальним і фаховим потенціалом, а також створення, систематизація, збереження та поширення сучасних наукових знань для поліпшення якості життя людей (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/%D0%9C%D1%96%D1%81%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%202021-2025.pdf>).

Стратегічною метою розвитку ЗВО є забезпечення його конкурентоспроможності на вітчизняному та європейському ринках освітніх послуг і праці, а отже підготовка випускників, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021-2025.pdf>).

Цілі ОП повністю відповідають місії і стратегії ЗВО, що проявляється у формуванні та розвитку загальних та спеціальних компетентностей у процесі підготовки фахівців, здатних до практичної реалізації отриманих знань у виробництві та бізнесі, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками.

ОПП пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в галузі економіки та реалізує це через навчання і практичну підготовку. Дисципліни, які включено в програму, орієнтовані на актуальні напрями, у рамках яких можливий подальший професійний розвиток здобувача.

Становлення ОП сприятиме зростанню конкурентоспроможності ЗВО на ринку освітніх послуг, підвищенню іміджу, престижу та репутації ХНАУ як потужного навчально-наукового закладу північно-східного регіону України із двохсотлітньою історією.

**Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми**

Побажання здобувачів ОП щодо формування цілей, змістового наповнення дисциплін та програмних результатів навчання визначалися під час кураторських годин та анкетування здобувачів щодо якості ОП (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>). Більшість респондентів повністю задоволені або частково задоволені навчанням за обраною освітньою програмою.

До розробки ОП залучали випускників технікумів, які працюють у ХНАУ: випускника Слов'янського сільськогосподарського технікуму Донецької області, голова спеціалізованої вченої ради К 64.801.01 із захисту кандидатських дисертацій у Харківському НАУ ім. В.В. Докучаєва за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» д-ра. екон. наук, професора О.В. Олійника, випускницю Сосницького сільськогосподарського технікуму бухгалтерського обліку Чернігівської області канд. екон. наук, доцента Ю.В. Пашенко, випускницю Борзнянського сільськогосподарського технікуму Чернігівської області канд. екон. наук, доцента Л.Ю. Кучер. Їх пропозиції враховано під час визначення мети, цілей та особливостей ОП, переліку дисциплін навчального плану.

- роботодавці

Роботодавці брали участь у формуванні ОП шляхом її рецензування з подальшим обговоренням. Висловлені побажання та пропозиції було враховано в процесі перегляду ОП, а саме:

- до переліку вибірових компонентів ОПП було включено дисципліну «Економіка галузей сільського господарства» ВПП 6 з метою поглиблення знань здобувачів щодо методичних положень визначення ефективності функціонування галузей сільського господарства (рекомендація керівника ДП «ДГ «Елітне» НААН України, канд. екон. наук В.В. Орлова), що дозволило поглибити рівень досягнення ПРП 10;

- до переліку дисциплін підсумкової атестації включено ОК «Фінанси» ОПП 4 з метою діагностики рівня здатності здобувачів приймати економічно обґрунтовані рішення на всіх етапах фінансових і страхових відносин (ПРН 17).

У цілому роботодавці високо оцінили якість ОПП, про що свідчать результати анкетування (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

- академічна спільнота

ОП розроблено з урахуванням багаторічного досвіду ЗВО з підготовки здобувачів ОС «бакалавр» за цією спеціальністю, досвіду випускників технікумів, які на сьогодні є НПП ЗВО, академічної спільноти.

У процесі перегляду ОПП було враховано пропозицію завідувача кафедри менеджменту та економіки ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, д-ра. екон. наук, професора Д.В. Шияна щодо заміни курсової роботи зі статистики (ОПП 3) на курсову роботу з економіки підприємства (ОПП 1), що дозволило удосконалити процес формування спеціальних компетентностей СК 1, 2, 6, 9, 10, 12.

Пропозиції декана факультету менеджменту та економіки Сумського НАУ, професора Н.І. Строченко було обговорено на засіданні кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин та прийнято рішення звернутися до керівника відділу міжнародної практики студентів Інституту міжнародної освіти та підвищення кваліфікації з клопотання про надання можливості здобувачам початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти проходити технологічну практику за кордоном.

НПП університету мають змогу брати участь в удосконаленні освітнього середовища реалізації ОП шляхом анкетування (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

- інші стейкхолдери

У процесі визначення мети, орієнтації, основного фокусу програми, програмних компетентностей було використано результати опрацювання матеріалів всеукраїнських та регіональних конгресів учених економістів-аграрників за 2002–2019 рр. (<https://knau.kharkov.ua/2662-mzhnarodna-naukovo-praktichna-konferencija-perspektivn-formi-organizaciyi-gospodarskoji-djalnost-na-sel.html>); науково-виробничого форуму Східного міжрегіонального наукового центру НААН України «Розвиток аграрного сектора України крізь призму науки, освіти та виробництва» (<https://knau.kharkov.ua/2791-pe-shij-naukovo-vi-obnichij-fo-um-shdnogo-mzh-egonalnogo-naukovogo-cent-u-naan.html>); міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи інноваційного розвитку аграрного сектора економіки в умовах інтеграційних процесів» присвяченої 90-річчю економічної освіти в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/2779-zvt-pro-provedennja-mzhnarodnoyi-naukovo-praktichnoyi-konferenciyi-prisvjachenoyi-90-rihchju-ekonomichnoyi-osvti-v-hnau-m-vv-dokuchayeva-problemi-perspektivi-nnovacijnogo-rozvitku-agrarnogo-sek.html>), тощо та безпосередньої участі в їх роботі науковців ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Сучасні тенденції розвитку економіки держави й аграрного сектора вимагають підготовки фахівців здатних до практичної реалізації отриманих знань у виробництві та бізнесі, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань у сфері економіки держави, галузі, регіону, підприємства. Саме ці характеристики було покладено в основу ОП при формуванні компетентностей та програмних результатів.

Джерелами інформації для визначення тенденцій розвитку спеціальності на ринку праці в Україні та Харківській області є дані Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>) Харківського обласного центру зайнятості (<https://kha.dcz.gov.ua/>). Крім того, тенденції розвитку ринку праці відслідковували на основі висновків звіту професійно-кваліфікаційного прогнозування в Україні, аналізу трендів, які будуть формувати робоче середовище в 2030 році (<https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2018/workforce-of-the-future-ukr.pdf>).

Перелік найважливіших загальних та спеціальних компетентностей визначено в процесі анкетування роботодавців (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fine/merged.pdf>).

Ураховуючи вимоги сучасного ринку праці до висококваліфікованих економістів щодо використання в практичній роботі інформаційних систем і технологій, навичок Soft skills, всебічної правової підготовки, знання податкового законодавства до ОПП включили компетентності та програмні результати, які забезпечують відповідність цим потребам.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Галузевий регіональний контекст при розробці ОПП було враховано при визначенні мети, основного фокусу, особливостей та цілей програми на основі Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 роки (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/Стратегія.pdf>), розробниками якої були у тому числі і викладачі ЗВО. Крім того при викладанні окремих освітніх компонентів, а саме: ОЗП 9, ОПП 5, ПП 4, ВЗП 4, ВПП 1, ВПП 4, ВПП 6, ВПП 8 ураховують галузевий аспект, що пов'язано з визначенням об'єкта дослідження, використанням методів, норм, нормативів притаманних галузі сільського господарства. У процесі практичної підготовки (ПП 4) одержані теоретичні знання апробують шляхом проведення досліджень по конкретному підприємству, а саме: вивчення розмірів та спеціалізації, забезпечення ресурсами та ефективності їх використання, рівня ефективності галузевої діяльності та інше, що і є підтвердженням урахування галузевого контексту при реалізації ОП.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

На момент створення ОП її аналогів у ЗВО майже не було, тому при формуванні цілей та програмних результатів навчання розробники враховували досвід технікумів (Сосницького сільськогосподарського технікуму бухгалтерського обліку, Борзнянського сільськогосподарського технікуму, Державного вищого навчального закладу «Дрогобицький коледж нафти і газу» та ін.) та ЗВО, що здійснюють підготовку здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» (КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Житомирського НАЕУ, Полтавської ДАА, Сумського НАУ, Харківського НЕУ імені Семена Кузнеця). Аналіз програм показав, що вітчизняні ЗВО при формулюванні цілей керуються поточною ситуацією на ринку праці, яка зумовлює необхідність підготовки кваліфікованих фахівців з економіки.

Під час розроблення ОПП, враховано досвід міжнародних стажувань викладачів випускової кафедри: завідувача кафедри, д-ра. екон. наук, професора Л.О. Ломовських та канд. екон. наук доцента Мещерякова В.Є., зокрема щодо формування програмних результатів, форм, методів викладення матеріалу, способів комунікації зі здобувачами та ін.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти не затверджено.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

У зв'язку з відсутності стандарту вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» проектною групою було розроблено Концепцію освітньої діяльності та ОПП «Економіка» (вступ 2019 р.), які затверджено вченою радою ХНАУ ім. В.В. Докучаєва від 27.03.2019 р., протокол № 3. Під час формування програмних результатів навчання враховано вимоги національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами та доповненнями). При визначенні результатів навчання ОП в основу покладено опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК). Тому змістове наповнення освітніх компонентів відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за такими дескрипторами: знання – ПРН 7, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13; уміння – ПРН 5, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18; комунікація – ПРН 3, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 14; відповідальність і автономія – ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 10.

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

120

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

0

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

30

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст освітньо-професійної програми відповідає предметній області спеціальності 051 «Економіка», це зумовлює формування освітніх компонентів, які дозволять здобувачеві вищої освіти набути цілісних знань та професійної практики у сфері економіки. Взаємозв'язок між програмними результатами, загальними та спеціальними компетентностями й результатами навчання кожного освітнього компонента контролюється відповідними матрицями, що є складовою освітньої програми, та деталізується у робочих програмах навчальних дисциплін. Значна частина освітніх компонентів є інтегральними і спрямовуються на формування як загальних, так і фахових компетентностей. Обов'язкові дисципліни циклу загальної підготовки забезпечують більшою мірою формування загальних компетентностей, досягнення відповідних їм програмних результатів навчання, а саме: це група освітніх компонентів загальної гуманітарної підготовки, до яких включені основи філософських знань (ОЗП 1), іноземна мова (за професійним спрямуванням) (ОЗП 2), історія та культура України (ОЗП 3), соціологія (ОЗП 4), українська мова (за професійним спрямуванням) (ОЗП 5).

Теоретичному змісту предметної області відповідають такі освітні компоненти: політична економія та курсова робота з політичної економії (ОЗП 6), фінанси (ОПП 4), навчальна практика «Вступ до спеціальності» (ПП 1). Практичному змісту предметної області та формуванню спеціальних компетентностей відповідають такі освітні компоненти: економіка підприємства та курсова робота з економіки підприємства (ОПП 1), бухгалтерський облік (ОПП 2), планування та організація діяльності підприємства (ОПП 5), фінансовий облік (ОПП 6), економіка та нормування праці (ОПП 7), управління витратами (ОПП 8), економічний аналіз (ОПП 9), навчальна практика (ПП 3), виробнича практика (ПП 4). Формуванню галузевої складової ОПП сприяє включення до обов'язкових компонентів технології виробництва продукції сільського господарства (ОЗП 9) і технологічної практики (ПП 2). ОП покликана забезпечити оволодіння здобувачами ключовими знаннями, уміннями та навичками, необхідними для успішного продовження здобуття вищої освіти за подальшими рівнями та/або для виконання роботи, яка може бути доручена випускнику спеціальності 051 «Економіка» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатор професій (ДК 003:2010)».

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Внутрішніми нормативними документами ХНАУ ім. В. В. Докучаєва та ОП передбачено наявність вибіркового дисциплін, що дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію з урахуванням особистих інтересів здобувача. Основними положеннями ЗВО, що регулюють цей процес, є:

- Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>);

- Положення про організацію освітнього процесу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>);

- Положення про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>);

- Положення про академічну мобільність (<https://knau.kharkov.ua>);

- Положення про академічні свободи учасників освітнього процесу в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua>).

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти за ОПП «Економіка» формується шляхом обрання навчальних дисциплін в обсязі 30 кредитів ЄКТС, індивідуального вибору тематики завдань, курсових робіт, творчих, науково-дослідних робіт з дисциплін, отримання знань у неформальній освіті, участі у різних видах практичної підготовки, академічної мобільності.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

У здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти існує можливість реалізації права на вибір окремих навчальних дисциплін. Порядок та умови обрання навчальних дисциплін визначається Положенням про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачами у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, затвердженого Наказом по ХНАУ ім. В.В. Докучаєва 02 лютого 2018 р. №62 (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>). Процедура вибору здобувачами навчальних дисциплін така:

1. Кафедри, які забезпечують викладання вибіркових дисципліни, до 01 листопада кожного навчального року вносять пропозиції, список дисциплін до деканатів.
2. Вчена рада факультету затверджує перелік дисциплін вільного вибору здобувачів за всіма рівнями вищої освіти, їх перелік обов'язково розміщується на сайті університету (https://knau.kharkov.ua/mb_051_vdis.html);
3. Деканати спільно з кафедрами до 20 лютого ознайомлюють здобувачів із переліком вибіркових дисциплін та інформують здобувачів про особливості формування груп для вивчення вибіркових дисциплін;
4. Вибір дисциплін здобувачем здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я декана факультету, яка зберігається протягом усього періоду навчання, що необхідно здійснити до 01 березня поточного навчального року;
5. На підставі поданих заяв до 01 квітня декан факультету формує академічні групи за обраними дисциплінами. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалася мінімальна кількість здобувачів, то деканат доводить до відома здобувачів певний перелік дисциплін, які не будуть вивчатися. Після цього здобувач протягом тижня повинен обрати інші дисципліни, з яких сформувалася (чи сформується) кількісно достатня група здобувачів. Загальний обсяг дисциплін за вибором у навчальному плані за ОПП «Економіка» становить 30 кредитів, це 25 % від загального навчального навантаження. Вибіркові дисципліни розподілені за блоками, а саме: цикл загальної підготовки (12 кредитів ЄКТС) та цикл професійної підготовки (18 кредитів ЄКТС).

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти складається із практичних занять, навчальної, технологічної і виробничої практики та регламентується Положенням про практичне навчання здобувачів вищої освіти Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polprnst.pdf>). Відповідно до НП на практичні заняття відведено 310 год, що сягає 24 % від загальної кількості годин та 50 % – аудиторного навантаження.

ОПП та навчальний план передбачає блок практичної підготовки здобувачів (12 кредитів), а саме: навчальна практика «Вступ до спеціальності» (1,5 кредиту), технологічна практика (3 кредити), навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці) (3 кредити), виробнича практика (4,5 кредиту). Організація та забезпечення усіх видів практик здійснюються відповідно до наскрізних програм практики (https://knau.kharkov.ua/051_economy_junbak.html#pr) та договорів на проведення практики здобувачів (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/praktika.pdf>).

У процесі практичної підготовки здобувачі мають змогу поглибити загальні та спеціальні компетентності; крім того, підвищити рівень досягнутих програмних результатів навчання та застосувати їх на виробництві.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Формуванню навичок soft skills у межах ОП сприяють сучасні методи навчання (презентації, робота в команді, медіаграмотність), участь здобувачів у наукових гуртках, громадських заходах, конференціях.

ОП і навчальний план дозволяють здобувачам набути таких softskills компетентностей: здатність до ділового (професійного) дискусю рідною та іноземною мовами, робота в команді та генерування нових ідей, критичне оцінювання характеру впливу соціально-психологічних і природних факторів на професійну і побутову діяльність індивідуумів, соціальних груп та суб'єктів господарювання; здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури. Зазначених компетентностей повністю або частково набувають у результаті вивчення таких обов'язкових компонентів: основи філософських знань, іноземна мова (за професійним спрямуванням), історія та культура України, соціологія, українська мова (за професійним спрямуванням), економіка та нормування праці, менеджмент, навчальна та виробнича практики тощо, а також вибіркових компонент.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

ОПП «Економіка» не передбачено надання професійної кваліфікації.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Загальний обсяг освітніх компонентів та його співвіднесення із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>).

Обсяг ОПП «Економіка» становить 120 кредитів ЄКТС, тобто річний обсяг дорівнює 60 кредитів ЄКТС, куди входять лекції, практичні заняття, навчальні та виробничі практики та підсумкова атестація. Під час формування навчальних планів обов'язковою умовою є дотримання обсягу самостійної роботи не більше ніж 2/3 від її загального обсягу ОК, фактично за ОП «Економіка» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти на самостійну роботу відведено 48 % загального обсягу. Самостійну роботу здобувачі здійснюють поза межами аудиторних занять під керівництвом викладача, її не фіксують у розкладі. Підсумкова кількість балів, набрана за виконання завдань із самостійної роботи, є однією із складових поточної успішності студентів з дисципліни, її додають до балів, одержаних за виконання інших видів поточної навчальної роботи. Перелік завдань для самостійної роботи студентів, її організацію та звітність, форми контролю визначає кафедра під час розробки робочої програми дисципліни.

Здобувачі мають право пропонувати можливі напрями вдосконалення співвідношення між аудиторним

навантаженням та самостійною роботою в процесі моніторингу (анкетування) якості викладання навчальних дисциплін та якості освітньої програми.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальну форму освіти не передбачено освітньо-професійною програмою.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

https://knau.kharkov.ua/vstup_pzso.html

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Прийом за ОП відбувається на основі повної загальної середньої освіти. Порядок участі у відборі з прийому на навчання (перелік ЗНО, порядок розрахунку максимальних обсягів держзамовлення та квот, шкала і порядок визначення конкурсного бала та його мінімальні значення тощо) встановлено Умовами прийому до ЗВО України та Правилами прийому до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2021/pp2020.pdf>). Перелік конкурсних предметів та їх вагові коефіцієнти зазначено в дод. 9 до Правил прийому до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва у 2021 р. (<https://knau.kharkov.ua/uploads/vstup/2021/09.pdf>). Конкурсний бал обчислюється відповідно до п.3 розділу VII «Конкурсний відбір, його організація та проведення» Правил прийому. Правила прийому на ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Вагові коефіцієнти розподілені майже пропорційно, а саме: українська мова та література – 0,5; другий предмет за вибором – 0,4; вага атестата – 0,1. Це відповідає рівню початкових компетентностей, потрібних для того, щоб розпочати навчання за ОПП «Економіка» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється такими документами:

- Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>);

- Положення про академічну мобільність

(https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%83%20%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%A5%D0%9D%D0%90%D0%A3_%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf), процедура визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здійснюється відповідно до п.4 цього положення;

- Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та про вирівнювальний семестр у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_.pdf).

Доступність зазначених документів реалізується шляхом їх розміщення на сайті та вільного доступу до нього всіх зацікавлених сторін.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

У зв'язку з тим, що ОП «Економіка» за початковим рівнем (коротким циклом) вищої освіти діє в ЗВО лише другий рік, практика визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відсутня.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%>

BB%D1%8C%D1%82%Do%Vo%D1%82%D1%96%Do%B2.pdf).

Доступність зазначеного документа реалізується шляхом його розміщення на сайті та вільного доступу до нього всіх зацікавлених сторін

Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, визначених освітньою програмою, за якою він навчається, і воно поширюється лише на нормативні дисципліни. Можуть бути зараховані результати навчання в обсязі, що, як правило, не перевищує 10 % від загального обсягу кредитів, передбачених ОП.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОПП «Економіка» не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Основними формами та методами навчання і викладання за цією ОПП є аудиторні заняття у вигляді лекцій та семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи, виконання курсових робіт, консультації з викладачами, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>).

Крім того, здобувачі залучаються до науково-дослідницької діяльності (участь у наукових гуртках, конференції різного рівня, публікації тез доповідей).

Найбільш прийнятне, на погляд розробників, поєднання форм і методів навчання та викладання, які докладно висвітлено в ОПП, сприяє забезпеченню досягнення програмних результатів навчання.

Лекції побудовано так, щоб здобувачі отримали цілісну систему знань у предметній сфері освітньої компоненти через призму історії, новітніх тенденцій та перспектив розвитку економіки.

Семінарські/практичні/лабораторні заняття мають на меті сприяти розвитку аналітичного мислення, здатності презентувати свої знання і уміння, точку зору, аргументувати їх. Крім того, сприяють умінню використовувати знання у майбутній професійній діяльності.

Табл. 3 додатку демонструє відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та оцінювання в розрізі освітніх компонент ОПП.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Реалізація студентоцентрованого підходу в ХНАУ ім. В. В. Докучаєва визначається Положеннями

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>;

<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>) та ін.

При проходженні навчальної практики «Вступ до спеціальності», здобувачі отримують інформацію щодо особливостей організації освітнього процесу у ЗВО. Форми, методи навчання та критерії, які застосовуються за кожною ОК, визначаються викладачем та містяться у робочих програмах, які є на сайті університету, онлайн-платформі Moodle, де здобувач має змогу ознайомитися з матеріалами, презентаціями PowerPoint складових ОК завчасно, що сприяє постановці проблемних питань і виникненню дискусій та обговорення в процесі лекції і семінарських/практичних занять. Онлайн спілкування студента з викладачем, навчально-наукове наставництво у позаурочний час здійснюється різними засобами зв'язку – Viber, Telegram, електронна пошта. Здобувачі проходять анонімне опитування щодо якості викладання дисциплін (по завершенню кожного семестру) та якості освітньої програми (1 раз на рік) (<https://knau.kharkov.ua/anketa.html>). Результати проведених анкетувань свідчать, що здобувачі у цілому задоволені навчальним процесом, хоча і було запропоновано деякі заходи по його удосконаленню, які групою забезпечення розглянуто і прийнято до відома (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Положення про академічні свободи учасників освітнього процесу в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва

(https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_академічну_свободу.pdf), НПП і здобувачам надаються академічні свободи, у тому числі свобода НПП викладати навчальний предмет на свій розсуд, обирати теми для наукових досліджень і проводити їх своїми методами, а також свобода здобувача отримувати знання згідно зі своїми можливостями, бажаннями і потребами, тобто принцип академічної свободи реалізується і для НПП, і для здобувачів. Викладач має право на свій розсуд наповнювати дисципліну темами, які б забезпечували досягнення програмних результатів навчання, розробляти чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи відповідно до Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_екзамен_та_заліки.pdf). Здобувачі ОП мають змогу обирати і формувати перелік вибіркових дисциплін згідно з Положеннями: про вивчення навчальних

дисциплін вільного вибору здобувачами у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>). Реалізація принципу академічної свободи відбувається на належному рівні і спрямована на студентоцентризований підхід до навчання, про що свідчать результати анкетування здобувачів (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

ОПП, робочі програми обов'язкових та вибіркових дисциплін розміщено на сайті університету (https://knau.kharkov.ua/051_economy_junbak.html), тому ознайомитися з інформацією щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів можна ще на етапі вибору ОПП під час вступу до університету.

Крім того, зміст навчальної практики «Вступ до спеціальності», що є освітньою компонентою ОПП у першому семестрі першого курсу, розкриває вище окреслені питання – цілі, зміст і очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання.

Завжди, у тому числі під час вступної кампанії, відкриті до спілкування декан, заступники декана, завідувач та викладачі випускової кафедри. Крім особистого спілкування щодо зазначених питань, спілкування відбувається в соціальних мережах, де кафедра має власні сторінки.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

На кафедрах діють наукові гуртки. У тому числі на випусковій кафедрі «Прикладна економіка і міжнародні економічні відносини». У межах кожного засідання здобувачі під керівництвом викладачів готують дві–три доповіді з проблемних питань. Здобувачі, які зацікавлені у наукових дослідженнях і виявляють бажання висвітлити отримані результати, мають змогу взяти участь у цьому заході. Викладачі завжди підтримують наукові починання здобувачів, які можуть брати участь у науково-практичних конференціях різних рівнів, конкурсах студентських наукових робіт за різними напрямками, інформацію про які їм постійно доводять викладачі. У межах дисципліни, яку викладає окремих НПП, він пропонує здобувачам взяти участь у конференціях, конкурсах наукових робіт. Але у зв'язку з тим, що перший набір за цією ОПП відбувся у 2019 р., основна частина її реалізації припала на період карантину, здобувачі реалізували себе у науковій роботі у період другого семестру 2020/21 н.р. А саме: роботи І.М. Андрейка, Е.Д. Штагера, В.М. Оковитого та І.С. Катасонова подано до участі у I турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2020/21 н.р., ці ж здобувачі є учасниками конференцій.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Університеті впроваджено практику регулярного перегляду робочих програм. Визначення сучасних практик та наукових досягнень, які слід використовувати в ОПП, відбувається під час підвищення кваліфікації, закордонних стажувань, відвідування тренінгів, семінарів, отримання другої вищої освіти. Щодо викладачів саме випускової кафедри, то протягом останніх п'яти років усі викладачі пройшли підвищення кваліфікації в Україні, а два викладачі, крім вітчизняних стажувань, мають стажування за кордоном. Один викладач отримав науковий ступінь доктора економічних наук і один – кандидата економічних наук і, відповідно, вчене звання професора і доцента. Один НПП отримав другу вищу освіту за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини», що є суттєвим підвищенням кваліфікації у викладанні дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність». У зв'язку з тим, що за цією ОПП здійснено лише два набори здобувачів, існує досить незначна кількість фактів перегляду змісту її компонентів. Більшою мірою вони пов'язані зі зміною сучасної практики ведення певних норм та зміною законодавства. З 1 січня 2020 р. в дію вступили нові правила Інкотермс. Тож у дисципліні «Зовнішньоекономічна діяльність» додатково до попередніх правил Інкотермс-2010 та Інкотермс-2000 було включено правила Інкотермс-2020, які можуть в міжнародній практиці застосовуватися нарівні, але із зазначенням конкретного з них. Ще один приклад стосується дисципліни «Економіка підприємства». Для сільськогосподарських підприємств одним з важливих показників є показник валової продукції, який до 2019 р. вимірювали у постійних цінах 2010 р., а у 2020 р. Державна служба статистики України оприлюднила інформацію щодо вимірювання валової продукції у цінах 2016 р., що викладач дисципліни враховував у процесі викладання матеріалу. У 2020 р. відбулися значні зміни в законодавстві України, що вплинуло на зміст дисциплін «Аграрна політика» та «Податкова система». Крім того, зміст освітніх компонентів постійно оновлюється на основі дослідницької роботи викладачів та впровадження результатів власних наукових досліджень, участі у зарубіжних стажуваннях. Викладачі ОПП є активними науковцями (додатки, табл. 2). Кожний викладач є виконавцем розділу наукової тематики кафедри. Підставою для оновлення змісту дисциплін можуть бути: ініціатива і пропозиції гаранта ОПП, викладачів програми; результати оцінювання якості ОПП здобувачами; зміни у практиці та законодавстві. Питання задоволеності здобувачів змістом освітніх компонентів включено до анкет їх опитування щодо якості викладання дисциплін. Анкетування проводять на дистанційній платформі навчання Moodle, перехід на нього за посиланням <https://knau.kharkov.ua/anketa.html>.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО здійснюється згідно із Положенням про академічну мобільність (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення%20про%20академічну%20мобільність%20ХНАУ_на%20сайт.pdf). Загально-організаційний супровід діяльності університету щодо розвитку міжнародної академічної мобільності з укладанням відповідних угод із закладами-партнерами виконує Центр міжнародного співробітництва

та академічної мобільності. Здобувачі мають змогу проходити стажування на підприємствах країн Європи, Америки. Кафедра заключила меморандум про співпрацю з Інтегральним університетом, м. Лакхнау (Індія). Здобувач І.М. Андрейко, який вільно володіє англійською (здобувач ОПП «Економіка» початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти ХНАУ ім. В.В. Докучаєва) і студент Khan Arbaz (Інтегральний університет, м. Лакхнау, Індія) підготували спільну наукову роботу «Історія економічних Україно-Індійських відносин» для участі у конкурсі студентських наукових робіт.

Інтернаціоналізація діяльності університету, факультетів, у тому числі випускової кафедри, відбувається за такими напрямками:

- закордонні стажування НПП;
- участь у міжнародних зарубіжних конференціях, форумах, семінарах;
- практика спільних наукових досліджень та публікацій у співпраці із зарубіжними вченими;
- наявність відкритого доступу викладачів з локальної мережі університету до численних міжнародних науково-інформаційних ресурсів: доступу до ресурсів Scopus, WebofScience, платформи SpringerNature.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Реалізація форм контрольних заходів у межах навчальних дисциплін здійснюється відповідно до ОПП (https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_051_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%Bo_%D0%9C%D0%91_2020.pdf) з метою оцінки успішності вивчення ОК та перевірки рівня досягнення програмних результатів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/polmbp.pdf>), Положення оцінювання знань, здобувачів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polozzd.pdf>). Комплексна система перевірки знань за компонентами освітньо-професійної програми включає такі складові:

- поточний контроль знань здобувачів, який здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять. Основна мета поточного контролю забезпечення зворотного зв'язку між НПП та здобувачами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів;
- модульний контроль знань здобувачів – проводиться в усній, письмовій формі або з використанням тестових технологій для атестації здобувачів з кожного модуля, визначеного робочою навчальною програмою;
- оцінка результатів самостійної роботи – формується як оцінка результату виконання здобувачами індивідуальних завдань з курсу: реферативних матеріалів, робіт розрахункового характеру, контрольних робіт;
- підсумковий семестровий контроль – проводиться з метою оцінювання рівня засвоєння програмних результатів кожної дисципліни у вигляді екзамену або заліку, їх здобувачі вищої освіти складають в усній або письмовій формі виключно за тестовими технологіями.

Відповідно до затверджених робочих програм навчальних дисциплін зазначені складові комплексної системи перевірки знань реалізуються у формі оцінювання усних відповідей, промов, виступів під час дискусій, участі у розв'язанні практичних завдань, презентацій, вирішення практичних завдань, письмових контрольних робіт, тестування, заліків, диференційованих заліків, іспитів, захисту виробничої практики, захистів курсових робіт, комплексного кваліфікаційного іспиту.

Згадані форми контролю дозволяють об'єктивно оцінювати рівень теоретичних та практичних знань, навичок, набутих спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання, а відповідні навчальні документи чітко регламентують вимоги, як до оформлення засобів контролю, так і до кількісного оцінювання результатів у балах.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Оцінювання навчальних досягнень є способом визначення досягнутих програмних результатів навчання за основними видами діяльності. Воно регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>). Форми контролю та критерії оцінювання з кожної освітньої компоненти зазначаються у робочих програмах дисциплін, які розробляються відповідно до Положення з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polznm.pdf>) та Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/recomend.pdf>). і розміщуються на сайті університету до початку навчального року

(https://knau.kharkov.ua/051_economy_junbak.html) та на сторінках відповідних навчальних курсів на платформі Moodle. У робочих програмах навчальних дисциплін конкретизуються форми контрольних заходів, визначається питома вага балів за конкретними результатами навчання в підсумковій оцінці, сума балів з кожної теми та кожного модуля. На першому занятті викладачі доводять до відома здобувачів інформацію про обсяг годин освітньої компоненти, їх розподіл за видами діяльності, форми контролю та критерії оцінювання. Крім того, на заняттях викладачі озвучують кількість набраних здобувачами балів за кожною темою, модулем, що дозволяє здобувачам самостійно контролювати кількісні показники успішності та мотивує до більш ефективного та результативного навчання.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів доводиться до відома здобувачів вищої освіти викладачами, як правило, на першій лекції та першому семінарському занятті. Крім того, робочі програми дисциплін розміщуються на сайті університету до початку навчального процесу (https://knau.kharkov.ua/051_economy_junbak.html).

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>) та Положення про екзамени та заліки (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_екзамени_та_заліки.pdf) інформація про форми контрольних заходів та строки їх проведення визначається графіком навчального процесу (https://knau.kharkov.ua/science_graphics.html).

Розклад екзаменів і екзаменаційних консультацій із зазначенням аудиторії та часу початку складається деканатом факультету, затверджується першим проректором за погодженням керівника навчального відділу не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії, та доводиться до відома науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти (https://knau.kharkov.ua/scale_exam.html).

Аналіз інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здійснюється щороку шляхом анкетування здобувачів, результати якого свідчать, що зазначена інформація доводиться до їх відома вчасно і є зрозумілою (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти для підготовки здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній, тому форми атестації здобувачів вищої освіти регулюються ОПП «Економіка» для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності «Економіка»

(https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_051_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%Bo_%D0%9C%D0%91_2020.pdf) і такими положеннями університету:

– Положення про організацію освітнього процесу (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>);

– Положення про підготовку здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/polmbp.pdf>);

– Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polozzd.pdf>).

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється такими документами:

- Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>);

- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/polmbp.pdf>);

- Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polozzd.pdf>);

- Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_екзамени_та_заліки.pdf);

- Положення з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://www.knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polznm.pdf>).

Усі ці документи розміщено на офіційному сайті Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва і є у вільному доступі он-лайн для здобувачів вищої освіти. Два рази на рік проводиться опитування здобувачів щодо якості викладання навчальних дисциплін, результати якого розміщують на сайті університету

(<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Відповідно до Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_екзамени_та_заліки.pdf) об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом складання екзаменів та заліків здобувачами вищої освіти в усній або письмовій формі виключно за тестовими технологіями. Екзамени у здобувачів вищої освіти приймає комісія у складі двох науково-педагогічних працівників (один – лектор потоку, другого визначає завідувач кафедри) відповідно до розкладу екзаменів.

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюється Кодексом академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf> та Положенням про уповноважену комісію з питань запобігання та виявлення корупції, врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, запобігання та виявлення фактів недоброчесності, хабарництва, порушень правил поведінки (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_уповноважена_комісія.pdf). Конфлікту інтересів на цій ОПП не виникало, адже програма започаткована лише 2019 р.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів регулюється Положенням про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polozzd.pdf>).

Повторне складання заліків та екзаменів дозволено не більше двох разів. Здобувачам денної форми навчання, які не склали заліки або одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволено ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. У разі відсутності викладача з поважних причин деканат може перенести дату перескладання або завідувач кафедри, за погодженням із деканатом, доручає приймати залік чи екзамен викладачеві цієї самої або спорідненої дисципліни. У разі відсутності такого викладача (через відрадження, хворобу, відпустку) залік чи екзамен приймає завідувач кафедри, погодивши це з деканом. Повторне складання заліку (екзамену) приймається комісією, створеною деканом і оформляється розпорядженням по факультету. Перескладання за другою відомістю приймають викладач, який читав лекційний курс, та завідувач кафедри, за третьою відомістю – викладач, який читав лекційний курс, завідувач кафедри і декан або його заступник. В окремих випадках до складу комісії можуть бути введені перший проректор або керівник навчального відділу. Прецеденту повторного проходження контрольних заходів на ОП не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polosvproc.pdf>) та Положенні про екзамен та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_екзамен_та_заліки.pdf). Спільні питання з проведення екзаменаційних сесій розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначаються наказом ректора університету. Апеляція подається в день екзамену (заліку) до навчального відділу. За фактом заяви створюється комісія у складі: представника адміністрації, представника відповідної кафедри та представника навчального відділу, які вивчають обставини скарги та приймають рішення про призначення повторного екзамену (заліку). При позитивному рішенні екзамен (залік) приймає комісія у складі викладача, завідувача відповідної кафедри, за участю представника студентського самоврядування університету. Прикладів оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів на ОП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Кодекс академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf>);
Положення про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>)
Положення про комісію для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності університету (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/положення_про_комісію_з_моніторингу.pdf);
Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>);
Положення про перевірку наукових, навчальних, навчально-методичних та дипломних робіт на академічний плагіат (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/plagiat.pdf>).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Відповідно до Кодексу академічної доброчесності (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf>) та Положення про перевірку наукових, навчальних, навчально-методичних та дипломних робіт на академічний плагіат (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/plagiat.pdf>) інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є:

посилений контроль завідувачів кафедр, керівників курсових робіт, виробничої практики щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень тощо;
перевірка матеріалів статей, тез доповідей, навчальних та науково-методичних праць здійснюється на етапі представлення для розгляду редакційною колегією або кафедрою з використанням інформаційної он-лайн-системи виявлення збігів/ідентичності/схожості Unicheck компанії ТОВ «Антиплагіат», та Advego Plagiat, Etxt Antiplagiat тощо, з визначенням унікальності роботи;
проведення моніторингу шляхом анкетування НПП та здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності (<https://knau.kharkov.ua/anketa.html>), результати якого оприлюднюються на сайті університету (https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/%D0%A0%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8_%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf).

здобувачі ОП мають змогу скористатися «скринькою довіри», яка на факультеті менеджменту і економіки розміщена біля дошки оголошень, і «телефоном довіри» для анонімного висловлення своєї думки.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Популяризація академічної доброчесності в університеті відбувається таким чином:

- прийнято і введено в дію Кодекс академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf>), який визначає правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та здобувачів, спрямований на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності університету, зокрема освітній, науковій, виховній, управлінській, а також на підтримку сприятливого морально-психологічного клімату у колективі;
- до освітньої програми підготовки включено модуль з академічної доброчесності (ПП 1);
- проводиться інструктаж та навчання академічного письма в процесі консультування здобувачів щодо виконання курсових робіт;
- всі учасники освітнього процесу можуть ознайомитись з ключовими положеннями академічної доброчесності на сторінці фундаментальної бібліотеки (<http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2354-pitannya-akademchnoyi-dobrochesnost.html>);
- відбувається відвідування тренінгів щодо академічної доброчесності співробітниками університету з подальшим розповсюдженням інформації серед здобувачів (<https://knau.kharkov.ua/2686-akademchna-dob-ochesnst-vikliki-dyi-uspshn-sto-yi.html>; <http://lib.knau.kharkov.ua/bibliotek/2367-maysternya-z-akademchnoyi-dobrochesnost.html> та ін.).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Відповідно до чинного законодавства та внутрішньої нормативно-правової бази університету, а саме: Кодексу академічної доброчесності (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/cad2017.pdf>), Положення про уповноважену комісію з питань запобігання та виявлення корупції, урегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, запобігання та виявлення фактів недоброчинності, хабарництва, порушень правил поведінки

(https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_уповноважена_комисия.pdf);

Положення про перевірку наукових, навчальних, науково-методичних та дипломних робіт на академічний плагіат (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/plagiat.pdf>), відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час реалізації освітньої діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників університету.

У разі порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності, а саме:

- повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Протягом дії ОПП (з 2019 р.) не виникало ситуацій зумовлених порушенням академічної доброчесності і застосування процедур щодо їх урегулювання.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний добір викладачів регламентується Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polppndpzd.pdf>),

<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/kontrakt.pdf>); Положенням про Конкурсну комісію (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkk.pdf>); Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>) та договором сторін. Конкурсний відбір проходить на засадах відкритості, гласності, законності, неупередженого ставлення до претендентів на посади науково-педагогічних працівників. Оцінку рівня професійної кваліфікації й особистісних якостей науково-педагогічного працівника проводять на засіданні конкурсної комісії.

Процедура конкурсного відбору починається з оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади з оприлюдненням вимог до претендента, зокрема щодо досвіду науково-педагогічної роботи, наукового ступеня, вченого звання та наявності наукових та навчально-методичних публікацій. Для претендентів на вакантні посади перевірка рівня педагогічної майстерності здійснюється шляхом проведення відкритої лекції, семінарського, практичного заняття з подальшим її обговоренням на засіданні кафедри з формуванням заключних рекомендацій які і передають до конкурсної комісії

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

У ХНАУ ім. В.В. Докучаєва на факультеті менеджменту і економіки та безпосередньо при реалізації ОП участь роботодавців у організації та реалізації освітнього процесу відбувається шляхом їх участі у рецензуванні ОПП, в опитуваннях, на зустрічах щодо обговорення змісту ОПП, семінарах, лекціях, виїзних заняттях та ін. Крім того, конкретними прикладами співпраці є такі: 10–12 жовтня 2019 р. викладачі та здобувачі ОП були учасниками XII Міжнародної агропромислової виставки та форуму з розвитку фермерства «АГРОПОРТ СХІД ХАРКІВ 2019» (<https://knau.kharkov.ua/2787-ag-opo-t-shd-ha-kv-2019.html>); відкрита лекція директора ПП «Агропрогрес»,

заслуженого працівника сільського господарства України А.Є. Хвесика на тему «Фінансово-економічні аспекти і соціальні пріоритети функціонування ПП «Агропрогрес» Кегичівського району Харківської області», 3 жовтня 2019 р. (<https://knau.kharkov.ua/2833-vdkrita-lekcija-fnansovo-ekonomichn-aspekti-ta-socaln-proriteti-funkconuvanja-pp-agroprogres.html>); А.М. Вдовиченка, фахівця національного банку України на тему «Макроекономічні моделі для монетарної політики в НБУ» (<https://knau.kharkov.ua/2831-vdkrita-lekcija-6-listopada-2019r.html>). У зв'язку з пандемією заплановані на квітень – травень 2019 р. зустрічі здобувачів ОП з М.А. Андрейком, заступником директора ТОВ «Артема – 9» Костянтинівського району Донецької області, та О.М. Машкіним, начальником відділу Головного управління ДПС у Харківській області, перенесено на квітень – травень 2020 р.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

У зв'язку з тим, що програма діє з 2019 р., а пандемія внесла свої корективи, то залучення роботодавців та професіоналів-практиків до аудиторних занять не відбувалося. Ці заходи заплановано на 4-й семестр. Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин має договори з сільськогосподарськими підприємствами, відповідно до яких університет залучає керівництво та спеціалістів підприємства до навчального процесу: це, зокрема, ТОВ агрофірма «Іванівський лан» Чугуївського району, ТОВА агрофірма «Надія» Чугуївського району, ПОСП «Прогрес» Лозівського району, ДП «ДГ «Елітне» ІР НААН України Харківського району Харківської області, ТОВ «Артема-9» Костянтинівського району Донецької області. На сьогодні виявлено зацікавленість і планується запрошення протягом 2021 р. з тематичними гостьовими лекціями на відповідні курси представників ДПС, економічного відділу сільськогосподарських підприємств, а саме: головного економіста ДП «ДГ «Елітне» Харківського району Харківської області О.О. Ріпуна та керівника товариства з обмеженою відповідальністю агрофірми «Зоря» Чугуївського району Харківської області Л.В. Лисаченка.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Професійний розвиток викладачів ОП забезпечується шляхом підвищення кваліфікації (стажування) НПП, що регламентується Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/pol_pro_pidv_kvalifik.pdf), атестація і щорічне оцінювання педагогічних працівників здійснюється відповідно до Положення про проведення атестації педагогічних працівників (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polprprac.pdf>) і Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і структурних підрозділів (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polrocsr.pdf>). У ЗВО функціонує Центр міжнародного співробітництва та академічної мобільності, який провадить діяльність, спрямовану на обмін інноваціями та найкращими практиками у сфері аграрної науки й освіти; забезпечення академічної мобільності. Центром організовано цикл семінарів та вебінарів для викладачів з метою вивчення особливостей організації наукових досліджень у європейських країнах, публікацій результатів досліджень, організації системи якості освіти (<https://knau.kharkov.ua>, <https://knau.kharkov.ua/3222-se-ja-semna-v-z-pdvishennja-jakost-naukovih-dosldzhen.html>, <https://knau.kharkov.ua/3164-semna-i-z-v-tualnoyi-moblnost.html>) та ін.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Викладацька майстерність є однією з компонент, які враховують під час атестації та підвищенні в посаді НПП ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Стимулювання розвитку викладацької майстерності здійснюють шляхом матеріального, морального та професійного заохочення, так НПП отримують надбавки до посадового окладу відповідно до чинного законодавства. Крім того, відповідно до Положення про преміювання працівників та надання матеріальної допомоги з фонду економії заробітної плати (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polprework.pdf>) та Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polnvrprac.pdf>) проходить преміювання НПП за результатами рейтингової оцінки (https://knau.kharkov.ua/rating_pvs.html). Щорічно Рада молодих учених і спеціалістів за результатами проведеного конкурсу, що регламентується Положенням про щорічний конкурс «Кращий молодий науковець» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polkmn.pdf>), визначає «Кращого молодого науковця», якого нагороджують почесними дипломами, і, за наявності відповідного фінансування, цінними подарунками та грошовими преміями.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансове забезпечення ОПП формується за рахунок коштів державного бюджету, а також додаткових джерел фінансування (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/statut.pdf>), що повною мірою забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів (https://knau.kharkov.ua/fin_z2019.html, <https://knau.kharkov.ua/finzv2020.html>).

Матеріально-технічна база ЗВО відповідає ліцензійним вимогам, вимогам провадження освітньої діяльності. Кафедри, які здійснюють навчальний процес, забезпечені аудиторним фондом, мають мобільне або стаціонарне

мультимедійне обладнання, до освітнього процесу за ОП задіяні два спеціалізованих комп'ютерних класи. В усіх корпусах працює Wi-Fi.

Загальний фонд бібліотеки комплектується згідно з навчальними планами університету та рекомендаціями кафедр і становить 610315 примірників (<http://lib.knau.kharkov.ua/fondikol.html>). Бібліотека забезпечує обслуговування через сайт, електронний каталог і інституційний репозитарій. Навчально-методичне забезпечення дає змогу досягати визначених ОП цілей і програмних результатів навчання завдяки його змістовій насиченості й постійному оновленню. Усі матеріали викладені у відкритому доступі, містяться на інституційному репозиторії (<http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/>) та завантажуються на платформу дистанційного навчання Moodle.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

В університеті налагоджені ефективні комунікації між усіма учасниками освітнього процесу. З метою виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів проводяться кураторські години, особисті спілкування, є скринька довіри. Здобувачі мають змогу вільно спілкуватися з освітніх та особистих питань на всіх рівнях (куратор, завідувач кафедри, декан, проректор, ректор). Здобувач є рівноправним учасником освітнього процесу, який відповідає критеріям студентоцентрованого навчання.

Студентське містечко налічує 6 гуртожитків загальною наповнюваністю до 10 тис. осіб, де є всі необхідні умови для побуту, відпочинку та занять спортом, ідальні на 604 місця. Для реалізації особистих інтересів та задоволення творчих потреб у ЗВО функціонують три музеї, актові зали на 826 місць, чотири спортивні зали, стадіон. Працюють вокальні, хореографічні, танцювальні гуртки. Є власна команда КВК, народний хор «Жайвір», проводяться конкурси «Міс ХНАУ», «Містер ХНАУ», туристичні зльоти, спортивні змагання та ін. З метою виявлення проблемних питань організації освітнього середовища організуються періодичні зустрічі з представниками ОРСС та активом профспілкового комітету.

Для здобувачів створено умови для навчання відповідно до вимог нормативно-правових актів, з дотриманням прав, гарантованих чинним законодавством про охорону праці і техніку безпеки.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Учасники освітнього процесу дотримуються правил техніки безпеки і протипожежної безпеки. Здобувачі систематично проходять інструктажі, про що на кафедрах у спеціальних журналах ведуться відповідні записи. Здобувачі ознайомлені із заходами щодо надання першої медичної допомоги, здорового способу життя тощо. Це регламентується інструкціями: № 126 «З охорони праці для працівників»; № 125 «Про заходи пожежної безпеки»; № 127 «Щодо надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках для співробітників»; «Щодо виконання вимог технологічної безпеки цивільного захисту та порядку дій у разі виникнення аварійних ситуацій (аварій)»; «Щодо дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій для персоналу і здобувачів освіти в Харківському НАУ ім. В.В. Докучаєва» тощо. Також ЗВО забезпечує здобувачам можливість отримання консультацій практичного психолога (<https://knau.kharkov.ua/psychology.html>), що діє на основі Положення про психологічну службу (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_психологічну_службу.pdf).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітню підтримку здійснюють НПП, завідувачі кафедр, гарант ОПП, рада молодих вчених і спеціалістів. Організаційну підтримку здійснюють деканат, науково-дослідна частина, відділ аспірантури та докторантури, науково-методична рада, рада молодих вчених і спеціалістів. Інформаційна підтримка – сайт університету, платформа Moodle, вільний безкоштовний доступ до інтернет-ресурсів. Консультаційна – деканат, викладачі, завідувачі кафедр, навчальна частина, науково-дослідна частина. Соціальна – профспілкові організації університету, практичний психолог, рада молодих вчених і спеціалістів, відділ ліцензування та інформаційного забезпечення.

В університеті функціонує скринька довіри та гаряча лінія, з допомогою яких здобувачі залишають анонімні побажання та пропозиції, які аналізуються керівництвом факультету та ЗВО й ураховуються надалі.

Рівень задоволеності здобувачів ОПП в межах освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки згідно з анкетуванням є достатнім (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

У цілому університет створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами керуючись, Умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/udzinv.pdf>); наказом ректора «Про затвердження Порядку супроводу і надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення» (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%94%D0%BE%D0%BA%202.pdf>); Порядком супроводу і надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%94%D0%BE%D0%BA%203.pdf>).

Вхід у корпус № 3 обладнаний пандусом (кваліфікаційний сертифікат відповідального виконавця окремих видів

робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єкта архітектури (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%94%D0%BE%D0%BA%201.pdf>).

Крім того, право на освіту особами з особливими освітніми потребами може реалізовуватися через платформу дистанційної освіти Moodle. Конкретних прикладів підготовки здобувачів з особливими освітніми потребами за ОП не було.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи ситуації, пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) регулюються Положенням щодо порядку розгляду заяв, скарг, пропозицій та інших звернень громадян у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B3%D0%B8_2019.pdf). В університеті діє план реалізації заходів з виконання антикорупційної програми (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/corrupt.pdf>). Відповідальною за реалізацію є Уповноважена комісія з питань запобігання та виявлення корупції (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2019/polantikor.pdf>). Біля деканатів та біля дошки оголошень у головному корпусі університету розміщено «скриньки довіри» і «телефони довіри», через які можна подати скарги. У процесі реалізації ОПП конфліктних ситуацій, скарг, пов'язаних з конфліктними ситуаціями, сексуальними домаганнями та дискримінацією, не зафіксовано.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються сукупністю таких внутрішніх документів: Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polosvproc.pdf>); Положення про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>); Методичні рекомендації до розроблення, оформлення, рецензування та затвердження освітньої (освітньо-професійної) програми (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polmgorzoor.pdf>); Положення про порядок створення, удосконалення, зміни та закриття освітніх програм Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/Положення_про_порядок_створення.pdf).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

З метою забезпечення належного рівня надання освітніх послуг з підготовки конкурентоспроможних фахівців, що відповідають сучасним вимогам ринку праці, ХНАУ ім. В.В. Докучаєва постійно проводить моніторинг та перегляд ОП відповідно до визначеної стратегії розвитку та передбачених процедур і заходів. Перегляд програми здійснюється на підставі її рецензування, обговорення на зустрічах проектної групи з потенційними роботодавцями, здобувачами, представниками академічної спільноти, а також на основі анкетування здобувачів вищої освіти, на підставі аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду розвитку аналогічних ОП, потреб ринку праці, економічного та науково-технічного розвитку галузі. Підставою до оновлення ОП можуть бути: ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми, НПП та/або стейкхолдерів; об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації ОП. ОПП введено в дію з 01.09.2019 р., тому її перегляд здійснювався у 2020 р. У результаті до ОП було внесено зміни з урахуванням побажань роботодавців та академічної спільноти. Зокрема до переліку вибіркового компонентів ОПП було включено дисципліну «Економіка галузей сільського господарства» ВПП 6 з метою поглиблення знань здобувачів щодо методичних положень визначення ефективності функціонування галузей сільського господарства (рекомендація керівника ДП «ДГ «Елітне» НААН України, канд. екон. наук В.В. Орлова), що дозволило поглибити рівень досягнення ПРП 10; - до переліку дисциплін підсумкової атестації включено ОК «Фінанси» ОПП 4 з метою діагностики рівня здатності здобувачів приймати економічно обґрунтовані рішення на всіх етапах фінансових та страхових відносин (ПРН 17). У грудні 2020 р. було підготовлено проект ОП, який розміщено на сайті ХНАУ ім. В.В. Докучаєва з метою публічного обговорення (https://knau.kharkov.ua/uploads/fakultet/OPP/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%9E%D0%9F%D0%9F_051_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%80_2021.pdf).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до

процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%20%D0%9E%D0%9F%D0%98%D0%A2%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%99%D0%9A%D0%A5%D0%9E%D0%9B%D0%94%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%92_2020.pdf

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Організація внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності ґрунтується на принципах студентоцентризму, відкритості, академічної доброчесності. Порядок їх участі визначено Положенням про студентське самоврядування Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва

(<https://www.knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/orss.pdf>), Положенням про студентське самоврядування на факультетах (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/orss.pdf>). Відповідно до зазначених документів здобувачі мають право: брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм та організації навчального й наукового процесу.

Представники студентського самоврядування беруть участь у процесах внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом участі в її обговоренні та затвердженні на вченій раді університету.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Участь роботодавців безпосередньо або через свої об'єднання у процесі періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості регулює Положення про стейкхолдерів освітніх програм (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/stakeholder.pdf>)

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОПП через механізм спілкування зі здобувачами на засіданнях круглих столів, наукових конференціях, виїзних засіданнях та з викладачами, залученими до розробки ОПП та її викладання. Колектив кафедри та група забезпечення співпрацюють з підприємствами, з якими укладено угоди про створення і функціонування філії кафедри: це, зокрема, ТОВ агорофірма «Іванівський лан» Чугуївського району, ТОВ агрофірма «Надія» Чугуївського району, ПОСП «Прогрес» Лозівського району, ДП «ДГ «Елітне» ІР НААН України Харківського району Харківської області, ТОВ «Артема-9» Костянтинівського району Донецької області.

Залучення роботодавців до процесу забезпечення якості освіти відбувається шляхом розгляду ними та рецензування ОП, її обговорення під час зустрічей, круглих столів, виїзних засідань та ін. Крім того потенційні роботодавці мають можливість пройти анонімне анкетування-опитування щодо якості освітньої програми. При перегляді ОП у 2020 р. було опрацьовано анкети шести роботодавців (<https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/merged.pdf>) які в повній мірі або частково задоволені її якістю ОП, а програмні результати навчання, передбачені ОПП, є достатніми для професійної діяльності.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

За цією ОПП випуск здобувачів буде вперше, тому дані щодо їх працевлаштування поки відсутні.

У ХНАУ ім. В.В. Докучаєва інформацію щодо кар'єрного шляху випускників збирає відділ ліцензування та інформаційного забезпечення (<https://knau.kharkov.ua/viddil-naukovo-informacijnoho-zab.html>, <https://knau.kharkov.ua/pracevlashtuvannya.html>), завданням якого є створення та ведення банку даних вакансій, пропозицій роботи та резюме випускників; адаптування студентів і випускників університету до умов ринку праці через доведення до них інформації про наявні вакансії; подальший контроль за працевлаштованими молодими фахівцями протягом трьох років та ін.

Крім того, у ЗВО щороку проводять «День випускника», у ході якого збирають інформацію щодо кар'єрного шляху і сфер працевлаштування випускників

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

За час реалізації ОПП «Економіка» ЗВО проведено такі процедури щодо внутрішнього забезпечення якості ОПП: моніторинг і перегляд ОП; забезпечення дотримання принципів доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ОПП (популяризація, опитування); опитування здобувачів щодо якості викладання навчальних дисциплін; анкетування за темою «Викладач очима здобувача»; зрізи залишкових знань з дисциплін у вигляді ректорських контрольних робіт, результати яких оприлюднюються і знаходяться у вільному доступі (<https://knau.kharkov.ua/monitoringquality.html>) та ін. Серед недоліків, виявлених у процесі здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості, відзначено такі: у деяких викладачів, що забезпечують викладання загальних дисциплін, було порушено відповідність п. 30 ЛУ; білети для проведення підсумкової атестації з дисципліни не було завірено підписом завідувача кафедри; наявні застарілі списки рекомендованої літератури в робочих програмах окремих ОК. Виявлені зауваження виправлено, а для викладачів, в межах кафедр, проведено роз'яснювальну роботу щодо процедур внутрішнього забезпечення якості.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Оскільки ОПП проходить первинну акредитацію, результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти щодо неї буде отримано вперше. Зауваження та рекомендації інших ОП реалізуються в межах університету, а саме: створено відділ моніторингу та забезпечення якості освіти; анкетування проводять з використанням он-лайн-ресурсів з метою забезпечення анонімності і прозорості; удосконалюється каталог вибіркових дисциплін та процес їх вибору; затверджено і уведено в дію Положення щодо розробки силябусу навчальної дисципліни (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81%D1%83.pdf>) яке для здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти вступає в силу з 2021/22 н.р. тощо.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Порядок залучення учасників академічної спільноти до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП визначено Положенням (<https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/stakeholder.pdf>). Залежно від групи учасників, обирають методи та способи їх впливу на цей процес, а саме: здобувачі - шляхом анонімних опитувань (<https://knau.kharkov.ua/anketa.html>), моніторингу поточної та підсумкової успішності, результатів ККР (<https://knau.kharkov.ua/monitoringquality.html>), участі в перегляді ОПП; органи студентського самоврядування – участь у засіданнях вчених рад, комісії для визначення та оцінювання якості освітньої діяльності, участь у перегляді та обговоренні ОП; НПП – забезпечення реалізації ОК, рейтингова оцінка діяльності ПВС (https://knau.kharkov.ua/rating_pvs.htm), анонімне опитування щодо принципів академічної доброчесності і якості освітньої діяльності (<https://knau.kharkov.ua/anketa.html>); гарант і група забезпечення ОП – контроль якості освітнього процесу, ініціювання та забезпечення процедури моніторингу та вдосконалення ОП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Розподіл відповідальності щодо здійснення процесів і процедур СВЗЯ між різними структурними підрозділами ЗВО визначено у Положеннях про структурні підрозділи (<https://knau.kharkov.ua/nrb.html>). Внутрішнє забезпечення якості освіти в університеті знаходиться у сфері відповідальності: Вчена рада ЗВО, ректор: прийняття загально-університетських рішень щодо формування стратегії і політики забезпечення якості; затвердження нормативних документів, програм дій і конкретних заходів; затвердження та закриття освітніх програм. Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, комісія для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності університету: здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; контроль якості освітнього процесу; розробка критеріїв і методики рейтингової оцінки і діяльності НПП і структурних підрозділів, підведення підсумків оцінювання; опитування стейкхолдерів та формування відповідних пропозицій; оцінювання залишкових знань здобувачів; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; популяризація академічної доброчесності. Кафедри, факультети: розроблення, впровадження, адміністрування та вдосконалення ОП; забезпечення якості освітнього процесу, навчально-методичних розробок; оцінювання знань здобувачів. Відділ ліцензування і інформаційного забезпечення – забезпечення публічності інформації; сприяння працевлаштуванню випускників та ін.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються: <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/statut.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/polinrules.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/polosvproc.pdf>, https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/kolektivniy_dogovor.pdf, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polpvvd.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/orss.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2021/polmbp.pdf>, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/pol2017/polzyo.pdf>, https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B3%D0%B8_2019.pdf, <https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%8>

7%Do%BD%D1%83%20%Do%BC%Do%BE%Do%B1%D1%96%Do%BB%D1%8C%Do%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%Do%A5%Do%9D%Do%90%Do%A3_%Do%BD%Do%Bo%20%D1%81%Do%Bo%Do%B9%D1%82.pdf
https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/pol_pro_pidv_kvalifik.pdf
https://knau.kharkov.ua/uploads/pubinfo/2020/%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F_%Do%BF%D1%80%Do%BE_%Do%Bo%Do%BA%Do%Bo%Do%B4%Do%B5%Do%BC%D1%96%D1%87%Do%BD%D1%83_%D1%81%Do%B2%Do%BE%Do%B1%Do%BE%Do%B4%D1%83.pdf тощо. Всі положення у вільному доступі на сайту університету (<https://knau.kharkov.ua/npb.html>).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://knau.kharkov.ua/opp.html>,
https://knau.kharkov.ua/uploads/fakultet/OPP/%Do%9F%D1%80%Do%BE%Do%B5%Do%BA_%Do%9E%Do%9F%Do%9F_%Do%9C%Do%BE%Do%BB_%Do%91%Do%Bo%Do%BA_%Do%A5%Do%9D%Do%90%Do%A3_2021.pdf

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

https://knau.kharkov.ua/uploads/opp/fme/%Do%9E%Do%9F%Do%9F_051_%Do%95%Do%BA%Do%BE%Do%BD%Do%BE%Do%BC%D1%96%Do%BA%Do%Bo_%Do%9C%Do%91_2020.pdf

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

ОП «Економіка» ХНАУ ім. В.В. Докучаєва має такі сильні сторони:
відповідність стратегічним цілям університету, інноваційним напрямом соціально-економічного розвитку регіону та держави, враховує потреби ринку праці;
безперервність, наступність та ступеневість підготовки здобувачів за освітніми ступенями: молодший бакалавр – бакалавр – магістр – доктор філософії;
кваліфікований склад викладачів випускової кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, яка протягом двох років посідає шосте місце у загальному рейтингу ЗВО;
належний рівень інформаційного забезпечення ОП, що досягається шляхом наповнення сайту ЗВО важливою для абітурієнтів і здобувачів інформацією щодо змісту ОП, розкладу занять, вибіркового компоненту, методичного забезпечення тощо.
вагома частка практичної складової в ОП (10 %), дає можливість розвивати практичні навички, адже виробнича практика проходить на базі конкретних господарюючих суб'єктів;
обов'язкові компоненти ОП дозволяють забезпечити отримання програмних результатів навчання, зокрема soft skills, викладачі залучають студентів до соціально відповідальних заходів;
досягнення програмних результатів через різні ОК, що дозволяє обґрунтувати їх з урахуванням різних підходів;
організація зворотного зв'язку шляхом проведення обговорення ОП, опитувань здобувачів вищої освіти та викладачів, залучених до реалізації ОП;
поєднання навчання і студентських наукових досліджень під час реалізації ОП, що підтверджується функціонуванням наукового студентського гуртка, залученням здобувачів до участі у роботі конференцій, конкурсі студентських наукових робіт тощо;
можливість максимального задоволення індивідуальних потреб та інтересів здобувачів, що стає можливим завдяки соціальній інфраструктурі автономного студентського містечка.
Проте, слід визначити і слабкі сторони ОП:
недостатнє залучення до викладання освітніх компонентів фахівців-практиків;
низький рівень володіння іноземною мовою здобувачів, оскільки вони, як правило, є випускниками сільських шкіл, у яких не завжди є можливість одержання таких знань;
недостатній рівень оновлення матеріальної бази університету;
низький рівень академічної мобільності НПП та здобувачів.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

В основу перспектив розвитку ОП найближчі роки покладено подальше дотримання усіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності та підвищення якості освіти. Зростання рівня конкурентоспроможності ОП можливе за рахунок таких заходів:
– розширення міжнародних зв'язків, забезпечення можливості проходження технологічної практики за кордоном;
– подальше удосконалення практичної складової підготовки здобувачів ОП шляхом продовження та поглиблення взаємодії випускової кафедри з кращими підприємствами Харківської області та України шляхом укладення угод про співпрацю;
– продовження практики залучення стейкхолдерів до розробки, впровадження та перегляду ОП щодо її відповідності сучасним тенденціям розвитку спеціальності та галузі із врахуванням економічних трансформацій, потребою забезпечення конкурентоспроможності національного товаровиробника за умов інтеграції економіки

країни до світового економічного простору;

– розширення можливостей вибору індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами шляхом удосконалення каталогу вибіркового дисциплін за рахунок ОК як профільного, так і непрофільного спрямування;

– підвищення рівня викладання дисциплін ОП за рахунок використання мультимедійного обладнання, сучасних методів навчання та форм оцінювання, підвищення кваліфікаційного рівня викладачів, зокрема за рахунок закордонних стажувань;

– продовження практики проведення спільних заходів у рамках Дня відкритих дверей та наукових конференцій із учнями шкіл, учасниками Малої академії для розвитку ОП та популяризації її серед випускників закладів загальної середньої освіти.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Ульяновченко Олександр Вікторович

Дата: 08.02.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Технологічна практика	практика	<i>ППП_2_Технологічна практика.pdf</i>	9IxKPyY1P9nU7RG7R25xF7TN0Nel5+6RgyBTt7dJ7VI=	Використання власного аудиторного фонду закладу та матеріально-технічної бази ЗВО.
Навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці)	практика	<i>ППП_3_Управління витратами_Економіка та нормування праці.pdf</i>	waETz3Li5OeXwUR14u7iaTbVayYIbKSHbJvn3rtJQLo=	Використання власного аудиторного фонду закладу; Проектор BenQ MS504 – 2 шт. (рік введення в експлуатацію – 2013). Ноутбук Lenovo G575 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2012).
Підсумкова атестація	підсумкова атестація	<i>Підсумкова_атестація_051_МБ_Е.pdf</i>	2/RdAhef2NTka2tBnjOC+oOvC78BJ707nouIxpDtQkw=	Використання власного аудиторного фонду закладу
Виробнича практика	практика	<i>ППП_4_Виробнича практика.pdf</i>	gCYX840eoSLTHxC3G2f8YLo7/pGHUJDzGPWrGRibj1M=	Використання матеріально-технічного забезпечення баз виробничої практики.
Навчальна практика «Вступ до спеціальності»	практика	<i>ППП_1_вступ до спеціальності.pdf</i>	eFQTxeUEvbdE8m1lbw7PRoIgLgso5mQY3tWB2jrN+Ao=	Використання власного аудиторного фонду закладу.
Менеджмент	навчальна дисципліна	<i>ОПП_11_Менеджмент.pdf</i>	ISE2OAXoC12JJKMbzBhot6nki+SNoDqWpeQPtyoT/xE=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор (BenQ MS504/MX505) (рік введення в експлуатацію – 2013 р.)
Податкова система	навчальна дисципліна	<i>ОПП_10_Податкова система.pdf</i>	vBrrUIoIZGqlu77OZBAryoq6qvrmo6yE8Y9iBqiau58=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Lesip 200 Excelvan BL58 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2019).
Економічний аналіз	навчальна дисципліна	<i>ОПП_9_Економічний аналіз.pdf</i>	+SU7WvcDSuEsLthMVN+HTPiYcPb7/aYDwFxrkhvfwkg=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Toshiba TLP-XD 2000 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2007). Ноутбук ASUS X550C – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2015).
Управління витратами	навчальна дисципліна	<i>ОПП_8_Управління витратами.pdf</i>	eQhMQmVQnTm2UPu7ywTpUX7nxf4z+Gx5knEZGaQSVuY=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор BenQ MS504 – 2 шт. (рік введення в експлуатацію – 2013). Ноутбук Lenovo G575 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2012).
Економіка та нормування праці	навчальна дисципліна	<i>ОПП_7_Економіка та нормування праці.pdf</i>	HcU5lxjunneTrub8g4zpZ4EMVwXT7VO PwMi5FHR08ks=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор BenQ MS504 – 2 шт. (рік введення в експлуатацію – 2013). Ноутбук Lenovo G575 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2012).
Фінансовий облік	навчальна дисципліна	<i>ОПП_6_Фінансовий облік.pdf</i>	RFj8EZtAmmqT4XqcSVVsleV9BMFsFs98ggqZoL5nlbo=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Lesip 200 Excelvan BL58 – 1 шт. (рік введення в експлуатацію – 2019).
Фінанси	навчальна дисципліна	<i>ОПП_4_Фінанси.pdf</i>	IL1oY18IPpcm2W78hKArj9cnzIDC9CKx3	Використання власного аудиторного фонду закладу;

			wjbuCO/x9Y=	проектор Lesup 200 Excelvan BL58 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2019).
Планування та організація діяльності підприємства	навчальна дисципліна	ОПП_5_Планування.pdf	6Rz6dtdNRP/BoGEW01kuycGw7MDkgxGMkSOLrEFhPLg=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор EPSON EMP-X3 (рік уведення в експлуатацію – 2013)
Статистика	навчальна дисципліна	ОПП_3_Статистика.pdf	WHcvT1QChdModwJEjj7TEkMBIDO230pJl+4Y5clKrmA=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Toshiba TLP-XD 2000 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2007). Ноутбук ASUS X550C – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2015).
Бухгалтерський облік	навчальна дисципліна	ОПП_2_Бухгалтерський облік.pdf	Bft4O/H/UGAb4+FfkkVITtj8To83zQqZmatZai9o8nA=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Lesup 200 Excelvan BL58 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2019).
Економіка підприємства	навчальна дисципліна	ОПП_1_економіка підприємства.pdf	HTMbpBzs7KJRL39JbqU/h2vXNGzaZPMYZNRVZqniSic=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор BenQ MS504 – 2 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2013). Ноутбук Lenovo G575 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2012).
Технологія виробництва продукції сільського господарства	навчальна дисципліна	ОЗП_9_технологія виробництва продукції.pdf	fmXFHnIhSxEbc9Y/CFxi/qvIj5sD4hnTklHR8FeuDo=	Використання власного аудиторного фонду закладу
Економічна інформатика	навчальна дисципліна	ОЗП_8_Економічна інформатика.pdf	2znt2orEuyAmVHiLY+nXojReKGsmhDiaMWonz6Bt5zg=	Використання власного аудиторного фонду закладу; ПК Core i3-10100 – 11 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2020). Пакети ліцензованих програм MS Windows 10 pro, MS office 2016 pro plus. ПК Intel Celeron – 8 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2015). Пакети ліцензованих програм Windows 10 Professional Office Professional
Вища математика	навчальна дисципліна	ОЗП_7_Вища математика.pdf	kUCLqAUNgMlv4rj88obYEOIihINzXRO5oECgpbrnjkk=	Використання власного аудиторного фонду закладу.
Політична економія	навчальна дисципліна	ОЗП_6_Політична економія.pdf	yPjApONwRslpgfPwDTs9p9R2t3onHMO SiCF7OMB2n5o=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор ViewSonic PJD5211 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2011). Ноутбук ASUS X550C – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2015).
Українська мова (за професійним спрямуванням)	навчальна дисципліна	ОЗП_5_Українська мова.pdf	+m44rTzDSCUuobpONdW/KG8rBQmoe xtfbRR7LwK79go=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор Benq MS 502/MX 503 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2013).
Соціологія	навчальна дисципліна	ОЗП_4_Соціологія.pdf	dGqZuIAlAbsrPGIInDI9Pb3YtZQTvA7WZlrDhbY/3R8=	Використання власного аудиторного фонду закладу
Історія та культура України	навчальна дисципліна	ОЗП_3_Історія та культура.pdf	vCSt1sbHr5ntL9zgJGxx9LqSf9YKR6l8YojShKs/yuI=	Використання власного аудиторного фонду закладу; проектор UNIC UC68 BK – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2020).
Іноземна мова (за професійним)	навчальна дисципліна	ОЗП_2_Іноземна мова.pdf	wjFG+dIHzi+SAAnQVzAmuTeXmckJKgR	Використання власного аудиторного фонду закладу;

спрямуванням)			CtIRfOcQNQCg=	проектор Benq MS 502/MX 503 – 1 шт. (рік уведення в експлуатацію – 2013).
Основи філософських знань	навчальна дисципліна	ОЗП_1_основи_філ осифських_знань.pdf	lr7EGiSCWAhTfdLB nzod5zJ8cwerpqigXx HexYStVPuE=	Використання власного аудиторного фонду закладу

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
231247	Заздравнова Ольга Іванівна	Професор, Основне місце роботи	Факультет лісового господарства	Диплом доктора наук ДД 002806, виданий 09.04.2003, Атестація професора 02ПР 003615, виданий 16.06.2005	42	Основи філософських знань	Відповідає п. 2, 3, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченко, 1971 р., Щ №079173 від 10.06.1971 р. Спеціальність: «Історія» Кваліфікація: викладач історії та суспільствознавства Підвищення кваліфікації: ХНАДУ, кафедра філософії, листопад-грудень 2019 р. Тема: «Основи педагогіки та методи викладання курсу «Філософія». Свідоцтво про підвищення кваліфікації 12 СПК 920777 Основні публікації за напрямом: 1. Заздравнова О.І. Аграрна наука і освіта: соціально-філософське осмислення. Аграрна освіта і наука: соціально-філософське осмислення: моногр.; за заг. ред. О. І. Заздравнової. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 348 с. (С. 6–30). 2. Заздравнова О.І., Ульяновченко О.В. Людинотворча функція аграрної праці: соціологічний зріз. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2018. Вип. 36. С. 15–22. 3. Заздравнова О.І., Гаврилюк Ю.М., Волошан М.М.

							<p>Геокультурні засади стратегії пізнання сучасного соціально економічного розвитку світу. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 3. С. 150–162.</p> <p>4. Заздравнова О.І., Кравцов А.І., Гаврилюк Ю.М. Соціальне: до досвіду осмислення базового елемента соціології. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 3. С. 260–272.</p> <p>5. Заздравнова О.І., Кравцов А.І., Недогонов Д.В. Соціальні доміанти аграрної освіти і науки. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2018. Вип. 37. С. 14–24.</p>
122678	Міщенко Віталія Сергіївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	<p>Диплом магістра, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2012, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук ДК 040489, виданий 28.02.2017</p>	6	Фінанси	<p>Відповідає п. 1, 2, 3, 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності</p> <p>Підвищення кваліфікації: 1. Дніпровський державний аграрно-економічний університет 05.11.2018 р. по 05.12.2018 р., довідка про стажування № 00493675/048406-18 від 05.12.2018р. 2. Certificate (No. 03/11.05.2019), Varna University of Management, «11» травня 2019 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом: 1. Міщенко В.С., Нагаєва Г.О. Фінанси: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 126 с. 2. Прокопенко В. Ю., Міщенко В.С. Пенсійне забезпечення: вітчизняна практика та зарубіжний досвід. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 4. С. 418–428. 3. Олійник О.В., Шиян Н.І., Кучер Л.Ю., Міщенко В.С. Формування витрат і доходів скотарства у сільськогосподарських підприємствах: моногр. Харків: ФОП Панов А.М., 2018. 240 с. 4. Горох О.В., Міщенко В.С., Скоромна О.Ю. Шляхи удосконалення кредитування аграрних</p>

							<p>підприємств. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2017. № 2. С. 39–47.</p> <p>5. Олійник О.В., Міщенко В.С., Нагаєва Г.О. Проблеми системи пенсійного забезпечення в умовах запровадження пенсійної реформи. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2017. № 3. С. 151–163.</p>
126392	Гуторов Олександр Іванович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	<p>Диплом доктора наук ДД 008787, виданий 10.11.2010, Атестат професора 12ІП 006990, виданий 01.07.2011</p>	32	Менеджмент	<p>Відповідає п. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський сільськогосподарський інститут ім. В.В. Докучаєва, 1983 р., «Економіка та організація сільського господарства», економіст-організатор сільськогосподарського виробництва; диплом В-1 № 539132 від 23.01.1983 р. Підвищення кваліфікації: Полтавська державна аграрна академія Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК 00493014 / 000157-18 від 27 квітня 2018 р. за програмою: «Інноваційна спрямованість освітньої діяльності»</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <p>1. Hutorov A.O., Zakharchuk O.V., Gutorov O.I., Ozarovska A.V., Tarasiuk A.V. Rent as a financial instrument for regulating the development of the agrarian sector of economy. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2019. Vol. 4. No. 31. Pp. 349–357.</p> <p>2. Lupenko Yu. O., Gutorov A. O., Gutorov O. I. Investment ensuring for development of integration relations in the agricultural sector of Ukrainian economy financial and credit activity: problems of theory and practice. 2018. Vol. 4. No. 27. Pp. 381–389. https://doi.org/10.18371/fcaptr.v4i27.154221.</p> <p>3. Гуторов О.І., Гуторова О.О. Теоретико-організаційні засади контролю в системі</p>

						менеджменту. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 1. С. 105–114. 4. Гуроров О.І. Інноваційна стратегія: значення, розробка, методи вибору. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 3. С. 307–319. 5. Гуроров О.І., Гуророва О.О. Побудова організації та основні типи організаційних структур управління. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 4. С. 185–200.	
148442	Макогон Віталій Вікторович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	Диплом спеціаліста, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2003, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук АПКДК 040427, виданий 12.04.2007, Атестат доцента ДЦ 031417, виданий 17.07.2012	14	Податкова система	Відповідає п. 1, 2, 3, 8, 13, 15, 16, 17 ЛУ провадження освітньої діяльності. Підвищення кваліфікації: Дніпровський державний аграрно-економічний університет, з 05.11.2018 р. по 05.12.2018 р., довідка про стажування № 00493675/048405-18 від 05.12.2018 р. Основні публікації за напрямом: 1. Макогон В.В. Взаємозв'язок конкурентних переваг і економічних результатів сільськогосподарських підприємств. Вісник СНАУ. Сер.: «Економіка і менеджмент». 2017. Вип. 4. С. 55–61. 2. Oliynik O.V., Makogon V.V., Skoromna O.Yu., Gorokh O.V. Cost management of oil products and services payment of the third organisations in wheat production. Ekonomika APK. 2017. № 12. P. 20–27. 3. Олійник О.В., Макогон В.В., Скоромна О.Ю. Формування прибутків і конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств: моногр. Харків: ХНАУ, 2017. 220 с. 4. Олійник О.В., Клепчева О.В., Макогон В.В. Підвищення економічної стійкості й ефективності менеджменту сільськогосподарських підприємств: моногр. Харків: ХНАУ, 2016. 236 с.

							5. Макогон В.В. Податкові аспекти управління формуванням матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств. Науковий вісник ХДУ. Сер. «Економічні науки». 2016. № 19. Ч. 2. С. 58–61.
595	Мещеряков Володимир Євгенійович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	Диплом кандидата наук ДК 041725, виданий 27.04.2017, Аттестат доцента АД 006029, виданий 26.11.2020	19	Управління витратами	Відповідає п. 1, 2, 3, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності Освіта: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 1999 р. Облік і аудит; економіст по бухгалтерському обліку і фінансах ЛА В С № 001856 від 25.06.1999. Підвищення кваліфікації: 1. Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, диплом кандидата економічних наук, «Формування витрат та собівартості продукції сільськогосподарських підприємств», ДК №041725 від 27.04.2017 р.; 2. Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК 00493741/196-17, від 13.12.2017 р. Тема: «Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортно-імпортних операцій». 3. Університет прикладних наук в Нисі (Республіка Польща), Сертифікат про успішне підвищення кваліфікації з 15 лютого 2018 року по 23 квітня 2018 року (Ниса, 23.04.2018). Certificate of attainment in modern languages / English / Level B2 Candidate No: 000345137 Date: 31.10.2017 4. Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, аттестат доцента, присвоєно вчене звання доцента

						<p>кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин, 26 листопада 2020 р., АД № 006029</p> <p>5. Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК 00493741/1169-20, від 23.12.2020 р. Тема: «Економічне управління підприємством», "Ресурсне забезпечення розвитку територій", "Інвестування".</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Олійник Т.І., Мещеряков В.Є. Формування витрат та собівартості продукції аграрного сектору економіки: моногр. Харків: Тім Пабліш Груп, 2019. 254 с. 2. Мещеряков В.Є. Управління витратами в умовах забезпечення ефективності виробництва. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2019. № 1. С. 446–457. 3. Мещеряков В.Є. Динаміка валового продукту як інструменту економічного зростання. Бізнес-навігатор. 2019. Вип. 3(52). С. 43–47. 4. Олійник Т.І., Мещеряков В.Є. Методичні підходи до оцінки впливу природно-кліматичних умов на окупність витрат на мінеральні добрива. Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Сер.: «Економічні науки». 2016. Вип. 2. Ч. 2. С. 82–85. 5. Мещеряков В.Є. Вплив механізму розподілу накладних витрат на фінансові результати сільськогосподарських підприємств. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2016. № 1. С. 260–271. 	
177697	Шелудько Леся Володимирівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	Диплом спеціаліста, Харківський національний аграрний	12	Економіка та нормування праці	Відповідає п. 1, 2, 3, 6, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності

університет ім.
В.В. Докучаєва,
рік закінчення:
2003,
спеціальність:
050106 Облік і
аудит, Диплом
кандидата наук
ДК 049659,
виданий
03.05.2008,
Атестат
доцента 12ДЦ
034104,
виданий
25.01.2013

Підвищення
кваліфікації:
1. Національний
науковий центр
«Інститут аграрної
економіки». м. Київ
свідोцтво про
підвищення
кваліфікації.
Стажування з питань
аграрної економіки
№260418061 від 26
квітня 2018 р.
2. Certificate of
attainment in modern
languages/ English.
Level B2.
Candidate
№000091269. Date:
19.06.2018

Основні публікації за
напрямком:
1. Попова Л.М.,
Шелудько Л.В. Тіньові
економічні відносини
в Україні як фактор
загрози національній
безпеці країни.
Сучасне управління:
регіон, місто,
організація в системі
національної безпеки
країни: кол. моногр.;
за ред. проф. Н.Е.
Аванесової. Харків:
ФОРМ Панов А.М.,
2020. С. 51–67.
2. Koshkalda I.,
Sheludko L., Dotsenko
A., Zelenskyi M.
Development of an
algorithm for state food
security policy. Studies
of Applied Economics.
2020. Vol. 38-3(1).
[https://doi.org/10.25115/eea.v38i3%20\(1\).3967](https://doi.org/10.25115/eea.v38i3%20(1).3967)
.
3. Ulianchenko O.V.,
Ponomarova M.S.,
Sheludko R.M.,
Sheludko L.V.
Motivation
management as the key
factor of financial and
economic growth of
small agribusiness
enterprises. Financial
and credit activity:
problems of theory and
practice. 2019. Vol. 4.
No. 31. Pp. 239–248.
4. Шелудько Л.В.
Значення розвитку
продовольчих банків
для продовольчої
безпеки в Україні.
Галицький
економічний вісник.
2019. №6 (61). С. 46–
56.
5. Шелудько Л.В.
Урбанізація як виклик
продовольчій безпеці
країни. Збірник
наукових праць
«Економічний вісник
університету». 2018.
Вип. 39. С. 121–128.

9887	Рагуліна Ірина Іванівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	Диплом кандидата наук ДК 058512, виданий 14.04.2010, Атестат доцента 12ДЦ 030238, виданий 19.01.2012	15	Фінансовий облік	<p>Відповідає п. 3, 8, 10, 13, 14, 16, 17, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності</p> <p>Освіта: Харківський сільськогосподарський інститут ім. В.В. Докучаєва, 1984 р. ЛВ 349296 від 27.07.1984 р.</p> <p>Спеціальність: бухгалтерський облік і аналіз господарської діяльності у с.г.</p> <p>Кваліфікація: економіст по бухгалтерському обліку у с.г.</p> <p>Підвищення кваліфікації: Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК 00493741/1172-20 Харківський національний технічний університет сільського господарства імені П. Василенка ННІ</p> <p>Післядипломної освіти з 28.10.2020 р. по 24.12.2020 р. з підвищення кваліфікації викладачів ЗВО I-IV рівнів акредитації на кафедрі обліку і аудиту. Тематика: 1. Набуття досвіду формування професійних компетентностей в межах дисциплін: Бухгалтерський облік, Фінансовий облік, Аудит, Податковий контроль. 2. Удосконалення сучасних форм та методів організації освітнього процесу. 3. Застосування інноваційних та комп'ютерно-інтегрованих технологій в освітньому процесі. 4. Психологія педагогічної діяльності. Всього 6 ЕКТС / 180 год.</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <p>1. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник; за ред. проф. М.Ф. Огічука. 7-е вид., перероб і допов. Київ. Алетра, 2016. 1040 с.</p> <p>2. Облік і оподаткування: практикум дистанційного тестування: навч. посіб.; за заг. ред. М. Огічука, Т. Іщенко,</p>
------	-------------------------	------------------------------	-----------------------------	--	----	------------------	--

						<p>М. Бондаря та ін. Київ: Алерта, 2018. 306 с.</p> <p>3. Рагуліна І.І. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Актуальні напрями модернізації бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в Україні: матер. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23.05.2018 р.). Харків: ХНТУСГ імені Петра Василенка. Харків: «Смугаста типографія», 2018. С. 151–153.</p> <p>4. Ragulina I.I. Taxcontrol: questions of the organd practice. Украина – Болгария – Европейский Союз: современное состояние и перспективы: матер. VI междунар.-практ. конф. (г. Варна, 17–22.09.2018 г.). Варна: Варненский экономический университет, 2018. С. 347–351.</p> <p>5. Рагуліна І.І., Штих С.А. Питання теорії і практики обліку нематеріальних активів на підприємстві. Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 9–10.11.2017 р.). Харків. ХНАУ, 2017. С.74–76.</p>
2397	Шовкун Людмила Володимирівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	<p>Диплом магістра, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2020, спеціальність: 076</p> <p>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Диплом кандидата наук ДК 064499, виданий 23.02.2011, Атестат доцента 12ДЦ 045513, виданий 15.12.2015</p>	14	<p>Планування та організація діяльності підприємства</p> <p>Відповідає п. 2, 6, 8, 10, 13, 14, 15 ЛУ діяльності освітньої діяльності</p> <p>Підвищення кваліфікації: Харківський національний автомобільний університет Свідоцтво про підвищення кваліфікації № 12 СПВ 101075 «Планування і контроль на підприємстві», «Організаційне проектування підприємств» 15.12.2016 р. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухолинського (Міністерство освіти і науки) сертифікат</p>

серія АБ № 217 з курсів:
«Організаційне проектування»,
«Планування і контроль на підприємстві»,
«Операційний менеджмент»,
«Маркетинг»
(9.10.2017р. - 20.11.2017р.)
Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» Свідоцтво про підвищення кваліфікації № 260418063 від 26 квітня 2018 р. (108 год) «Розвиток земельних відносин», «Розвиток сільських територій», «Розвиток аграрного підприємництва та кооперації», «Управління сільськогосподарським виробництвом», «Менеджмент сільськогосподарського виробництва», «Ціноутворення в агропромисловому виробництві», «Маркетинг сільськогосподарського виробництва», «Економіка аграрного виробництва», «Формування ринку матеріально-технічних ресурсів», «Зовнішнь-економічна діяльність агропромислового сектору», «Фінанси, інвестиційне та облікове забезпечення агропромислового виробництва».
Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» м. Київ
свідоцтво про підвищення кваліфікації №260418063 від 26 квітня 2018р. з питань аграрної економіки.
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, М20 №122513 спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», професійна кваліфікація «Магістр підприємництва, торгівлі та біржової

						<p>діяльності» від 30 грудня 2020 року</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білоусько Т.Ю., Шовкун Л.В., Білоусько Р.С. Управління якістю в забезпеченні конкурентоспроможності аграрної продукції. ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2020. № 2. С. 247–257. 2. Білоусько Т.Ю., Шовкун Л.В., Білоусько Р.С. Правові засади менеджменту якості та безпеки використання сільськогосподарської сировини і продуктів харчування в Україні в процесі євроінтеграції. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2019. № 4. С. 388–399. 3. Шовкун Л.В., Прокопенко В.Ю., Шаповал В.П., Коренева Н.О. Сучасні проблеми розвитку кадрового забезпечення та управління персоналом підприємства. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2019. № 2. С. 425–435. 4. Шовкун Л.В., Пащенко Ю.В. Діагностика системи управління підприємства агробізнесу та шляхи її удосконалення. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 2. С. 338–346. 5. Шовкун Л.В. Вплив системи управління на ефективність використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2017. № 2. С. 139–146. 	
264096	Герасименко Юлія Сергіївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	Диплом магістра, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2007, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук ДК 005882, виданий 26.03.2012, Атестат доцента АД	11	Економічний аналіз	<p>Відповідає п. 1, 2, 3, 8, 15, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності.</p> <p>Підвищення кваліфікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК 0498741/102/17 Реєстраційний № 102

006026,
виданий
26.11.2020

30.06.2017 р.
2. Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва успішно пройшла 8-годинне навчання за тренінговою програмою «Креативність у навчанні» 22-23 листопада 2018 року, тренер програми професор кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили Л.А. Євчук.
3. Варненський університет менеджменту (м. Варна, Болгарія) з 08 вересня 2019 року по 17 вересня 2019 року на тему: «Інноваційні методи та технології викладання у вищій школі в умовах глобалізації освітнього простору»
4. Одноденне навчання англійською мовою за темою: «Побудова та розвиток етичних комітетів» та «Підтримка розвитку міждисциплінарних дослідницьких груп та їх потенціалу» організоване в рамках проекту розвитку «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних українських університетів», який був влаштований Чеським університетом природничих наук, м. Прага. (15-16 жовтня 2019 р.)
5. Дводенний тренінг англійською мовою з теми: «Удосконалення використання наукових баз даних і введення в принципи наукометрії», організоване в рамках проекту розвитку «Міжвузівська співпраця як інструмент підвищення якості окремих українських вишів», який був влаштований Чеським університетом природничих наук, м. Прага. (02-03 грудня 2019 р.)
6. Сумський державний університет "Організація дистанційного

						<p>навчання в закладах освіти з використанням навчальної платформи Moodle - свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК № 05408289 / 0472-20.</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <ol style="list-style-type: none"> Герасименко Ю.С. Економічні механізми управління розвитком екологічно-орієнтованого агробізнесу. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку: кол. моногр.; за ред. Н.С. Ілляшенко. Суми: Триторія, 2020. С. 372–381. Ostapenko R., Herasymenko Yu., Nitsenko V., Koliadenko S. et al. Analysis of Production and Sales of Organic Products in Ukrainian Agricultural Enterprises. Sustainability. 2020. Vol 12. 3416. https://doi.org/10.3390/su12083416. Ульянченко О.В., Герасименко Ю.С. Окремі аспекти оцінки рівня економічної ефективності виробництва органічної продукції. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 42. С. 77–82. Велієва В.О., Герасименко Ю.С. Наукові теорії та принципи у стратегічному аналізі. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 2. С. 242–249. Герасименко Ю.С. Підвищення ролі методологічних принципів в економічних дослідженнях АПК. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2016. № 2. С. 150–162. 	
55046	Утенкова Каріна Олександрівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	Диплом кандидата наук ДК 043881, виданий 13.12.2007, Атестат доцента 12ДЦ 032323, виданий 26.09.2012	14	Бухгалтерський облік	Відповідає п. 1, 2, 3, 6, 8, 13, 14, 16, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський державний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2002 р., ХА №19365632 від 27.06.2002 р. Спеціальність: облік і

аудит. Кваліфікація:
спеціаліст з обліку і
аудиту.
Харківський
національний
педагогічний
університет ім. Г.С.
Сковороди, 2005 р, ХА
№26088283 від
27.05.2005 р.
Спеціальність:
правознавство,
Кваліфікація: юрист.
Certificate of
attainment in modern
languages/ Level B2
31.10.2017 р.
Підвищення
кваліфікації:
Центр
сертифікованого
навчання «Орбіс-Т»,
сертифікований курс
«Використання
прикладного рішення
«1С: Бухгалтерія для
України», свідоцтво
№1611-27 від
30.11.2016 р.

Основні публікації за
напрямом:
Підручники,
навчальні посібники,
методичні вказівки
1. Утенкова К.О.
Облікове
забезпечення
формування
економічної безпеки
аграрних
підприємств.
Соціально-економічні
засади формування
економічної системи
України: кол. моногр.;
за ред. О.О.
Непочатенко. Умань:
Видавець
«Сочинський М.М.».
2019. С. 215–220.
2. Облік і
оподаткування:
практикум
дистанційного
тестування: навч.
посіб.; за заг. ред. М.
Огійчука, Т. Іщенко,
М. Бондаря та ін. Київ:
Алерта, 2018. 306 с.
3. Утенкова К.О.
Переоцінка основних
засобів і
нематеріальних
активів:
бухгалтерський та
податковий аспект.
Теоретичні та
практичні аспекти
розвитку
підприємництва в
Україні: кол. моногр.;
за ред. О.О.
Непочатенко. Умань:
Вид. «Сочинський
М.М.», 2017. С. 172–
176.
4. Огійчук М. Ф.,
Сколотій Л.О.,
Утенкова К.О.,
Беленкова М. І. та

							ін.Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник. 7-ме вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2016. 1040 с. 5. Утенкова К.О., Ковальова О.В., Горковенко І.В. Формування облікової політики як фактора управління діяльністю підприємства. Бухгалтерський облік і аудит. 2016. № 3. С. 18–26.
146491	Тихоненко Олена Василівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет агрономічний	Диплом кандидата наук ДК 005924, виданий 29.03.2012, Атестат доцента 12ДЦ 036346, виданий 10.10.2013	24	Українська мова (за професійним спрямуванням)	Відповідає п. 2, 3, 8, 10, 13, 14, 16, 17 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський державний університет 1995 р., ЛА ВЕ № 001824 від 30 червня 1995 р. Спеціальність «Українська мова та література», Кваліфікація філолог, викладач української мови та літератури Підвищення кваліфікації: 1. Харківський національний автомобільно-дорожній університет Свідоцтво № 12СПВ 101005 за програмою «Основи педагогіки та методи викладання» з курсу «Російська мова як іноземна», тема «Засоби діагностики рівня знань іноземних студентів з дисципліни «Російська мова» від 05.10.2016 р. Харківський національний автомобільно-дорожній університет, на тему: “Засоби діагностики рівня знань іноземних студентів”, свідоцтво 12СПВ 101005 від 05.10.2016 р. Строк підвищення кваліфікації (стажування) з 24.08.19р. по 28.08.19 р. Європейський інститут культурного туризму (м. Добрич, Болгарія) Ознайомлення з інноваційними методами і технологіями вищої освіти в контексті глобалізації 2. European Institute for cultural tourism «Eureka», Dobrich

						<p>(Bulgaria) 24 - 28.08.2019, Course in academic research in agricultural field and education entitled «Innovative method and technology of higher education in the context of glodalization world at the European Institute for cultural tourism «Eureka»» Certificate 28.08.2019, Varna наказ №849 від 01.10.2019 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Герман Л. В., Підгородецька І.Ю., Тихоненко О. В. Основні етапи становлення мовного ландшафту Харкова на тлі соціально-політичних змін. Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 28. Т. 1. С. 46–54. 2. Підгородецька І.Ю., Тихоненко О.В. Віконімія Харківщини: номінативний аспект. Мова і культура. 2020. Вип. 22. Т. V (200). С. 274–282. 3. Тихоненко О.В. Становлення фразеології офіційно-ділового стилю української мови. Лінгвістичні дослідження. 2018. Вип. 47. С. 99–107. 4. Тихоненко О.В. Відображення кодифікаційних процесів в офіційно-діловому стилі української мови (на матеріалі «Словника ділової мови» М.Дорошенка, М.Станіславського, В.Страшкевича). Мова і культура. 2018. Вип. 21. Т. IV(193). С. 74–78. 5. Тихоненко О.В. Специфіка стилістичного переміщення лексичних одиниць (на матеріалі текстів публіцистичного стилю). Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Сер. «Філологія». 2017. Вип. 77. С. 115–119. 	
118039	Ментей Олег Станіславович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	Диплом спеціаліста, Харківський національний аграрний	14	Статистика	Відповідає п. 1, 3, 8, 13, 15, 16 ЛУ провадження освітньої діяльності

				<p>університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2005, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук ДК 001783, виданий 22.12.2011, Атестат доцента 12ДЦ 042502, виданий 28.04.2015</p>			<p>Підвищення кваліфікації: 1. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СПК 00493741/890-20 видано ХНТУсг ім. Петра Василенка від 30.01.2020 р. (150 год.) Основні публікації за напрямом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пеняк Ю.С., Ментей О.С. Аналіз тенденції демографічної ситуації в Україні. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2020. №3(26). С. 127–132. 2. Ментей О.С. Методи статистики в аналізі господарської діяльності. Modern Economics. 2018. №8. С.112–120. 3. Сафронська І.М., Пеняк Ю.С., Ментей О.С., Кочетков О.В., Горкавий В.К. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. Харків: ЛНАУ, 2018. 509 с. 4. Ментей О.С. Використання економетричних моделей в дослідженні економічних процесів. Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 8–9.11.2018 р.). Вип. 1. Харків: ХНАУ, 2018. С. 287–290. 5. Ментей О.С. Демографічний розвиток України. Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу і фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 12-13.11.2020 р.). Харків: ХНАУ, 2020. С. 173–174.
283322	Недогонов Дмитро Володимирович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет лісового господарства	Диплом магістра, Харківський гуманітарний університет "Народна українська академія" у формі товариства з обмеженою	14	Соціологія	<p>Відповідає п. 3, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності. Підвищення кваліфікації: Кафедра філософії, історичних і соціальних дисциплін ХНАУ ім. В.В. Докучаєва 17 вересня</p>

				<p>відповідальності, рік закінчення: 2005, спеціальність: 040201 Соціологія, Диплом кандидата наук ДК 052664, виданий 27.05.2009</p>			<p>–2 листопада 2018 р. Тема: «Соціологічні проблеми довкілля в сучасній Україні» Свідоцтво про підвищення кваліфікації 12 СПК 971658 від 02 листопада 2018 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом: 1. Недогонов Д.В., Гаврилюк Ю.М., Мокрецова Н.Я. Метафора в соціології: можливості інтерпретації та конструювання соціальної реальності. Актуальні проблеми соціології, психології педагогіки. 2018. Вип. 37. С. 29–37. 2. Недогонов Д.В., Кравцов А. І., Заздравнова О. І. Соціальні доміанти аграрної освіти і науки. Актуальні проблеми соціології, психології педагогіки. 2018. Вип. 37. С. 14–24. 3. Недогонов Д.В. Фрагментарно-паттерний підхід викладання змісту соціологічних дисциплін. Матер. підсумк. наук. конф. проф.-викл. складу, аспір. і здобувачів, 01–02 липня 2020 р. Ч. 1. Харків: ХНАУ, 2020. С. 135–138.</p>
364224	Шевченко Світлана Володимирівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет обліку і фінансів	<p>Диплом спеціаліста, Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, рік закінчення: 2005, спеціальність: 0502 Менеджмент організацій, Диплом кандидата наук ДК 000387, виданий 10.11.2011, Аттестат доцента 12ДЦ 040041, виданий 23.09.2014</p>	12	Політична економія	<p>Відповідає п. 2, 3, 8, 13, 15 ЛУ провадження освітньої діяльності.</p> <p>Підвищення кваліфікації: Харківському національному технічному університету сільського господарства імені Петра Василенка Кафедра економіки та маркетингу Посвідчення про підвищення кваліфікації (стажування) реєстраційний номер СПК 00493741/1170-20 Тема: "Сучасні методи викладання дисциплін «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки»" (180 год / 6 кредитів ЄКТС) 23.12.2020 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом: 1. Пасемко Г.П.,</p>

						<p>Беседіна Г.Є., Бага Л.Г., Довгаль С.В., Шевченко С.В. Політична економія: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 399 с.</p> <p>2. Шевченко С.В., Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Корсун Є.С. Історична роль земств в соціально-економічному розвитку дореволюційної України. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2020. № 2. С. 105–113.</p> <p>3. Шевченко С.В., Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Формування аграрного ринку України в умовах глобалізації. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2015. № 4. С. 277–283.</p> <p>4. Шевченко С.В. Еволюція теорій ціноутворення в економічній думці XVII – XIX ст. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2014. № 3. С. 244–248.</p> <p>5. Шевченко С.В. Global problems of world civilization development at modern stage. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2014. № 5. С. 66–70.</p>	
70398	Голікова Олена Михайлівна	Професор, Основне місце роботи	Факультет лісового господарства	Диплом кандидата наук ДК 009255, виданий 17.01.2001, Аттестат доцента ДЦ 006424, виданий 23.12.2002	28	Історія та культура України	<p>Відповідає п. 2, 3, 8, 10, 11, 13, 15 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський державний університет ім. О.М. Горького (зараз – Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна), 1985 р. КВ 737662 від 27.06.1985 р. Спеціальність: історія. Кваліфікація: викладач історії і суспільствознавства Підвищення кваліфікації: ХНУМГ ім. Бекетова Кафедра історії і культурології України, березень 2017р. Тема: «Польський період історії ХНАУ ім В.В. Докучаєва» Свідоцтво про стажування №136 Наказ №168-02 від 24.02.2017 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом: 1. Голікова О.М. Харківський національний</p>

						<p>аграрний університет ім. В. В. Докучаєва в роки окупації міста гітлерівськими військами (1941–1943 рр). Історія науки і біографістика. 2020. № 1. С. 100–139.</p> <p>2. Ульяновченко О.В., Голікова О.М., Василішин С.І. Внесок Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва у формування сучасної системи аграрної освіти і науки: до 200-річчя першого набору студентів: моногр. Харків: ХНАУ, 2020. 157 с.</p> <p>Голікова О.М. До 200-річчя Харківського НАУ імені В.В. Докучаєва: європейські освітні традиції як фундаментальна основа становлення навчального закладу (1816–1832 рр.). Наука і методика. 2016. Вип. 29. С. 6–15.</p> <p>3. Голікова О.М., Павлова Т.Г., Кравцов А.І., Красовська О.М. Музей історії ХНАУ ім. В.В.Докучаєва як об'єкт краєзнавчо-туристичної діяльності. Вісник ХНАУ. Сер. «Економічні науки». 2018. № 2. С. 3–9.</p> <p>4. Ульяновченко О.В., Кравцов А.І., Голікова О.М. та ін. Джерела аграрної освіти і науки: моногр. Харків: ХНАУ, 2018. 108 с.</p> <p>5. Пузік В.К., Кравцов А.І., Голікова О.М. та ін. Докучаєвці: моногр. Харків: ХНАУ, 2016. 288 с.</p>	
164244	Проценко Наталія Миколаївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	Диплом кандидата наук ДК 007996, виданий 26.09.2012, Атестат доцента 12ДЦ 039598, виданий 26.06.2014	31	Економічна інформатика	<p>Відповідає п. 3, 8, 10, 13, 14, 15, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності</p> <p>Освіта: Полтавський інженерно-будівельний інститут Г-II №036028 від 30.06.1980 р.</p> <p>Спеціальність: «Сільсько-сподарське будівництво»</p> <p>Кваліфікація: інженер-будівник</p> <p>Підвищення кваліфікації: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди на кафедрі інформаційних</p>

						<p>технологій 06.05.2019- 07.06.2019. Тема: Інформаційні системи та технології Посвідчення 06/23- 457 від 07.06.2019</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <p>1. Проценко Н.М. Демографічна криза в концепції розвитку людського капіталу. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?op=1&z=8106.</p> <p>2. Синявіна Ю.В., Проценко Н.М. Інформаційні технології у сучасній індустрії туризму. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. «Економічні науки». 2018. № 30. Ч. 2. С. 156–159.</p> <p>3. Проценко Н.М., Бутенко Т.А. Людський капітал в системі інноваційного розвитку сільських територій. Modern economic research: theory, methodology, strategy: international scientific conference. Part II. (Kielce, September 28, 2018). Kielce, 2018. P. 6–9.</p> <p>4. Проценко Н.М., Бутенко Т.А. Сільський туризм: проблеми, досвід, перспективи. Методологія та практика сталого розвитку туризму: кол. моногр. Полтава: ПолтНТУ, 2017. С. 209–219.</p> <p>5. Проценко Н.М., Бутенко Т.А. Розвиток системи інформаційного забезпечення агропромислового виробництва і сільського населення. Ефективна економіка. 2016. № 12. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5327.</p>	
72943	Поташова Лариса Миколаївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет агрономічний	Диплом кандидата наук ДК 008203, виданий 11.10.2000, Атестат доцента 12ДЦ 018236, виданий 24.10.2007	25	Технологія виробництва продукції сільського господарства	Відповідає п. 2, 8, 10, 13, 15 ЛУ провадження освітньої діяльності Освіта: Харківський сільськогосподарський інститут ім. В. В. Докучаєва, 30.01.1980 р., агрохімія та грунтознавство,

учений агроном
агрохімік-
грунтознавець
Підвищення
кваліфікації:
1. Національна
академія аграрних
наук України.
Посвідчення №12.
Видане Поташовій
Л.М. в тому, що вона з
24 червня 2019 р. по
27 червня 2019 р.
навчалася на курсах
підвищення
кваліфікації наукових
та науково-
педагогічних
працівників аграрних
вищих навчальних
закладів при
Національному
науковому центрі
"Інститут
землеробства НААН
за спеціальністю
"рослинництво".
2. Польова школа
фермера
"Грунтозберігаючі
технології у
землеробстві"
Сертифікат учасника
Харківська область,
Україна 16.05.2019 р.

Основні публікації за
напрямом:
1. Поташова Л.М.,
Поташов Ю.М. Вплив
способів допосівної
обробки насіння і
погодних умов на
врожайність
штамбових сортів
квасолі. Вісник ХНАУ.
Сер. «Рослинництво,
селекція і
насіництво,
плодоовочівництво і
зберігання». 2019. №
1. С. 125–132.
2. Поташова Л.М.,
Труш О.К. Вплив
густоти посіву на
вегетацію та
врожайність квасолі
звичайної в умовах
східного лісостепу
України: матер
підсумк. наук. конф.
проф.-викл. складу,
наук. співробітників,
здобувачів ХНАУ ім.
В.В. Докучаєва, (м.
Харків, 19–20.03.2019
р.). Ч. I. Харків: ХНАУ,
2019. С. 162–164 с.
3. Поташова Л.М.,
Поташов Ю.М.
Чутливість сортів нуту
на інокуляцію насіння
в умовах Східного
Лісостепу України.
Вісник ХНАУ. Сер.
«Рослинництво,
селекція і
насіництво,
плодоовочівництво і
зберігання». 2018. №
2. С. 183–191.

						<p>4. Поташова Л.М., Труш О.К. Ефективність інокуляції насіння бульбочковими бактеріями різних штамів при вирощуванні квасолі у Східному Лісостепу України. Вісник ХНАУ. Сер. «Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво і зберігання». 2017. № 2. С. 185–191.</p> <p>5. Поташова Л.М., Труш О.К. Вплив норм висіву на урожайність квасолі звичайної у Східному Лісостепу України. Вісник ХНАУ. Сер. «Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво і зберігання». 2016. № 1. С. 177–184.</p>
93589	Макарська Євгенія Геннадіївна	Старший викладач, Основне місце роботи	Факультет агрономічний		14	<p>Іноземна мова (за професійним спрямуванням)</p> <p>Відповідає п. 3, 8, 13, 15, 17 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2005 р. ХА № 27756595 від 05.07.2005 р. Спеціальність: Мова та література (англійська) Кваліфікація: фіолог, викладач англійської мови та літератури, німецької мови, перекладач англійської та німецької мов. Підвищення кваліфікації: Строк підвищення кваліфікації (стажування) з 20.02.18 р. по 20.03.18 р. ХНУВС Ознайомлення з новітніми технологіями викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Основні публікації за напрямом: 1. Makarskaya Yev. Canadian English/ Yev. Makarskaya// Materials of the scientific and practical conference of lecturers, post-graduates and students, April 6 – 7, 2016. – С. 70 – 73. 2. Makarska Ye.H. The Peculiarities of the Exercises to Improve Reading and Writing// IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція</p>

						<p>«Сучасний рух науки», 6 – 7 грудня 2018р. – Дніпро, 2018. – Р. 817 – 820.</p> <p>3. Макарьська Є.Г. (у співавторстві) Шляхи організації самостійної роботи студентів з оригінальними фаховими текстами/ О.В. Логінова, Є.Г. Макарьська // Людина віртуальна: нові горизонти: зб. наукових праць / за заг. ред. д.філос.н. Журби М.А. – Монреаль: СРМ «ASF», 2018.– Р. 102 – 104.</p> <p>4. Макарьська Є.Г. Innovative Technologies as a Means of Improving the Quality of the Educational Process//Людина віртуальна: нові горизонти: зб. наукових праць / за заг. ред. д.філос.н. Журби М.А. – Монреаль: СРМ «ASF», 2020. – С. 51-52</p> <p>5. Макарьська Є.Г. (у співавторстві) Using Innovative Technologies to Develop Students' Communicative Skills in Teaching English/ О.В. Логінова, Є.Г. Макарьська // Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання мов у вишах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 квітня, 2018р., м. Харків). – Харків:ФОП Бровін О.В., 2018. – С. 144 - 146.</p>	
159537	Кучер Леся Юріївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет менеджменту і економіки	Диплом кандидата наук ДК 006254, виданий 17.05.2012, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000978, виданий 10.10.2013	9	Економіка підприємства	Відповідає п. 1, 2, 3, 8, 11, 13, 14, 15, 16 ЛУ провадження освітньої діяльності Освіта: Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, 2009 р., спеціальність – «Економіка підприємства», кваліфікація – магістр з економіки підприємства. ХА № 37258708 від 3.07.2009 р. Підвищення кваліфікації: 1. Харківський національний автомобільно-дорожній університет, 11.04.2016-16.05.2016 р., свідоцтво про

підвищення кваліфікації. Тема: «Формування професійної компетентності фахівців економічного профілю». Свідоцтво 12 СПВ 012665 від 16.05.2016 р.

2. Харківський національний технічний університет імені П. Василенка 13.11.2017 - 13.12.2017 рр. Свідоцтво СПК 00493741/199-17 від 13.12.17 р. Тема:

«Зовнішньоекономічна діяльність підприємства в умовах глобалізації міжнародної економіки».

Основні публікації за напрямом:

1. Kucher L. Opportunities and barriers on the way of introducing innovations in agricultural enterprises. Scientific Papers: Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development». 2020. Vol. 20. Is. 3. Pp. 343–351.

2. Кучер Л., Дрокін С., Улько Є. Еколого-економічна ефективність зрошувальних проєктів у контексті змін клімату. Agricultural and Resource Economics. 2020. Vol. 6. No. 2. Pp. 57–77.

<https://doi.org/10.22004/ag.econ.303857>.

3. Kravchenko O., Kucher A., Heldak M., Kucher L., Wysmulek J. Socio-economic transformations in Ukraine towards the sustainable development of agriculture. Sustainability. 2020. Vol. 12. No. 13. 5441. <https://doi.org/10.3390/su12135441>.

4. Kucher A. V., Lialina N. S., Kucher L. Yu. Investment attractive of land use of agricultural enterprises. International Journal of Ecological Economics and Statistics. 2019. Vol. 40. No. 1. Pp. 118–130.

5. Кучер Л. Упровадження інвестиційно-інноваційних проєктів в агробізнесі. Agricultural and

							Resource Economics. 2017. Vol. 3. No. 2. Pp. 88–108.
144462	Мандражи Оксана Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет інженерів землевпорядкування	Диплом кандидата наук ДК 022569, виданий 26.06.2014	24	Вища математика	<p>Відповідає п.1, 8, 9, 14, 15, 17, 18 ЛУ провадження освітньої діяльності. Освіта: Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, 1996 р., ЛР ВЕ № 000424 від 4.06.1996 р Спеціальність: математика, Кваліфікація: учитель математики, інформатики і обчислювальної техніки. Підвищення кваліфікації:</p> <p>1. Польсько-український міжнародний інститут інновацій, науки, освіти і розвитку (МІІ) у Варшаві (Республіка Польща). 2016 р. (6 міс., online режим). Сертифікат засвідчує успішне навчання за напрямом «Економіка, педагогіка і менеджмент».</p> <p>2. Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, з 17 жовтня 2017 р. по 17 листопада 2017 р., кафедра математики. Свідоцтво № 164 від 27.11.2017 р.</p> <p>Основні публікації за напрямом:</p> <p>1. Mandrazhy O., Lemekhova A., Likhnovska T. Academic Research Activity of the Small Academy of Sciences of Ukraine Members as One of the Directions of Implementation of STEM-Education. International Journal of New Economics and Social Sciences. 2019. Vol. 2 (10). Pp. 235–242.</p> <p>2. Mandrazhy O., Lemekhova A., Likhnovska T. The Dependence of Quality the Atmospheric Air of Ukraine on The Number of Green Spaces. Legal and Ecological Solutions. International Journal of Legal Studies. 2018. Vol. 1(3). Pp. 281–290.</p> <p>3. Мандражи О.А. Управління освітніми</p>

						<p>проектами. Адаптивне управління: теорія і практика. Сер. «Педагогіка». 2018. № 4 (7). URL: http://am.eor.by/images/adapt/Vol.4ped7/18ped4_7mandrazhy.pdf.</p> <p>4. Mandrazhy O. The Trigonometric Formula for Approximate calculations. Eastern European Studies: Economics, Education and Law: Proceedings of the International Scientific Conference, June 7–8, 2018. Burgas: Publishing House FLAT Ltd-Burgas, 2018. – Vol. II. Pp. 108–110.</p> <p>5. Mandrazhy O. Amazing Properties of Fractal Figures. International Journal of Pure Mathematical Sciences. 2016. Vol. 16. Pp. 37–43.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРН 5. Формувати у майбутніх фахівців необхідного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на ПК і використання сучасних інформаційних технологій в економічній сфері.</i>	☐	Економічна інформатика	Словесні (розповідь-пояснення, бесіди, лекції, консультації), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (лабораторні роботи). Індуктивні та дедуктивні, репродуктивні та проблемно-пошукові. Самостійна робота у аудиторії (під керівництвом викладача), самостійна робота поза контролем викладача.	Поточний контроль – з метою перевірки рівня конкретної роботи, у тому числі самостійної, у формі усного опитування та письмового тестування. Рубіжний модульний контроль – після вивчення змістовного модуля. Підсумковий контроль – іспит.
<i>ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</i>	☐	Вища математика	Лекції, практичні заняття, розв'язування задач, самостійне вивчення теоретичного матеріалу з практичною демонстрацією набутих навичок, дискусії в аудиторії. Самостійне дослідження інформаційних ресурсів, пошук первинної інформації (літературні джерела, документи, історичні свідчення, офіційні звіти,	Поточний контроль – протягом семестру. Підсумковий контроль – іспит.

	статистичні матеріали); Презентації набутих знань і навичок на заняттях.	
Економіка підприємства	Інформаційно-презентативні (лекція, міні-лекція, розповідь, пояснення; конспект, тези, цитати, графіки, схеми, реферат, звіт; демонстрація, слайди, відео). Алгоритмічно-дійові (бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді; задачі; робота в малих групах, мозковий штурм, конференції). Самостійно-пошукові (питання, задачі, тестування, індивідуальна робота).	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.
Економічний аналіз	Мовні методи (лекції, бесіди, розповідь). Наочні методи (ілюстрація, демонстрація, презентація). Практичні методи (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття.	Поточний контроль (опитування під час лекції та практичних заняттях, навчальні дискусії, вирішення проблемних і ситуаційних завдань). Періодичний (проміжний) контроль (проведення контрольних модульних робіт). Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту.
Податкова система	Пояснювально-ілюстративні, інструктивно-практичні, діяльнісні, проблемного викладу, дослідницько-пошукові. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських (практичних) заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання, контроль за виконанням модульних завдань. Проміжний контроль по кожному з модулів. Підсумковий контроль у формі заліку.
Менеджмент	Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові.	Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять. Модульний контроль проводиться по кожному з модулів. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту.
Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у формі захисту звіту
Навчальна практика «Вступ до спеціальності»	Словесні, наочні, практичні методи. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль рівня знань і умінь у процесі навчання, який проводиться на заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – після вивчення змістового модулю. Підсумковий контроль – здійснюється наприкінці

			проходження навчальної практики у формі заліку.	
		Технологічна практика	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
		Економіка та нормування праці	Лекція із застосуванням ігрових методів, семінарські і практичні заняття, консультації, рольові ігри. Репродуктивні та продуктивні методи.	Поточний контроль у процесі семінарських і практичних занять. Проміжний модульний контроль. Підсумковий контроль у формі екзамену.
		Управління витратами	Словесні, наочні та практичні методи. Лекції, семінарські і практичні заняття. Консультації, індивідуальні заняття. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи.	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.
		Фінанси	Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль, проміжний контроль та підсумковий контроль у формі іспиту.
		Бухгалтерський облік	Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації, методи контролю і самоконтролю у навчанні.	Поточний контроль – здійснюється у формі опитування під час лекції та на практичних заняттях; вирішення проблемних і ситуаційних завдань. Проміжний контроль – здійснюється шляхом проведення контрольних (модульних) робіт. Підсумковий контроль – відбувається у формі іспиту.
		Фінансовий облік	Лекції, міні-лекції, робота в малих групах, практичні заняття, самостійна робота.	Поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль (підсумковий) у формі екзамену.
		Навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці)	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
ПРН 9. Підвищувати загальномовну підготовку, мовну грамотність, комунікативні компетентності здобувачів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового стилів, що забезпечить	☐	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Методи за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань: репродуктивний та продуктивний; методи за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручником, електронними джерелами інформації та аудіо/відео матеріалами; виконання письмових завдань	Поточний контроль на практичних заняттях. Періодичний (проміжний) – після вивчення змістових модулів. Підсумковий (іспит) – у кінці вивчення курсу.

професійне спілкування на належному мовному рівні.			(рефератів, резюме та інше), підготовка домашнього читання.	
		Українська мова (за професійним спрямуванням)	Словені (лекція, бесіда, розповідь); наочні – (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (збір інформації, її обробка, графічно-схематичне зображення інформації). Практичні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові).	Поточний контроль здобувачів протягом семестру під час проведення практичних. Модульний контроль проводиться з урахуванням результатів поточного контролю за відповідний змістовий модуль. Підсумковий контроль знань – екзамен.
ПРН 15. Демонструвати уміння здійснювати бухгалтерську обробку документів, ведення синтетичного та аналітичного обліку, складати бухгалтерську звітність суб'єктів господарювання з використанням сучасних інформаційних технологій.	☐	Фінансовий облік	Робота в малих групах, дискусії, кейс-метод, практичні заняття, самостійна робота.	Поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль (підсумковий) у формі екзамену.
		Бухгалтерський облік	Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації, методи контролю і самоконтролю у навчанні.	Поточний контроль – здійснюється у формі опитування під час лекції та на практичних заняттях; вирішення проблемних і ситуаційних завдань. Проміжний контроль – здійснюється шляхом проведення контрольних (модульних) робіт. Підсумковий контроль – відбувається у формі іспиту.
		Фінанси	Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль, проміжний контроль та підсумковий контроль у формі іспиту
		Податкова система	Пояснювально-ілюстративні, інструктивно-практичні, діяльнісні, проблемного викладу, дослідницько-пошукові. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських (практичних) заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання, контроль за виконанням модульних завдань. Проміжний контроль по кожному з модулів. Підсумковий контроль у формі заліку.
ПРН 14. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах.	☐	Планування та організація діяльності підприємства	Лекція, бесіда, розповідь, ілюстрація, демонстрація, виконання конкретних прикладних розрахунків. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи, зокрема дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття,	Поточний контроль – у процесі навчання, який проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу (змістового модулю). Підсумковий контроль – здійснюється у кінці вивчення навчальної дисципліни у форму іспиту.

			консультації.	
		Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у захисту звіту.
		Навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці)	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
		Технологічна практика	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
<p><i>ПРН 13. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначити функціональні сфери, розраховувати фактичні та планові показники їх діяльності з використанням математичного інструментарію.</i></p>	☐	Управління витратами	Словесні, наочні та практичні методи. Лекції, семінарські і практичні заняття. Консультації, індивідуальні заняття. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи.	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту
		Вища математика	Лекції, практичні заняття, розв'язування задач, самостійне вивчення теоретичного матеріалу з практичною демонстрацією набутих навичок, дискусії в аудиторії. Самостійне дослідження інформаційних ресурсів, пошук первинної інформації (літературні джерела, документи, історичні свідчення, офіційні звіти, статистичні матеріали); Презентації набутих знань і навичок на заняттях	Поточний контроль – протягом семестру. Підсумковий контроль – іспит.
		Економіка підприємства	Інформаційно-презентативні (лекція, міні-лекція, розповідь, пояснення; конспект, тези, цитати, графіки, схеми, реферат, звіт; демонстрація, слайди, відео). Алгоритмічно-дійові (бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді; задачі; робота в малих групах, мозковий штурм, конференції). Самостійно-пошукові (питання, задачі, тестування, індивідуальна робота).	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.
		Статистика	Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково- пошукові).	Поточне оцінювання – під час проведення практичних занять. Підсумковий контроль – у кінці вивчення курсу у вигляді екзамену.

		Планування та організація діяльності підприємства	Лекція, бесіда, розповідь, ілюстрація, демонстрація, виконання конкретних прикладних розрахунків. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи, зокрема дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль – у процесі навчання, який проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу (змістового модулю). Підсумковий контроль – здійснюється у кінці вивчення навчальної дисципліни у форму іспиту.
		Економіка та нормування праці	Лекція із застосуванням ігрових методів, семінарські і практичні заняття, консультації, рольові ігри.	Поточний контроль у процесі семінарських і практичних занять. Проміжний модульний контроль. Підсумковий контроль у формі екзамену.
		Економічний аналіз	Мовні методи (лекції, бесіди, розповідь). Наочні методи (ілюстрація, демонстрація, презентація). Практичні методи (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття.	Поточний контроль (опитування під час лекції та практичних заняттях, навчальні дискусії, вирішення проблемних і ситуаційних завдань). Періодичний (проміжний) контроль (проведення контрольних модульних робіт). Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту.
		Навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці)	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
		Менеджмент	Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові.	Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять. Модульний контроль проводиться по кожному з модулів. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту.
		Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у формі захисту звіту.
ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методичку визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні	☐	Економіка підприємства	Інформаційно-презентативні (лекція, міні-лекція, розповідь, пояснення; конспект, тези, цитати, графіки, схеми, реферат; демонстрація, слайди, відео). Алгоритмічно-дійові (бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді; задачі; робота в малих групах, мозковий штурм, конференції). Самостійно-пошукові (питання, задачі,	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється у кінці вивчення курсу у вигляді

показники.		тестування, індивідуальна робота).	іспиту.
	Економічна інформатика	Словесні (розповідь-пояснення, бесіди, лекції, консультації), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (лабораторні роботи). Індуктивні та дедуктивні, репродуктивні та проблемно-пошукові. Самостійна робота у аудиторії (під керівництвом викладача), самостійна робота поза контролем викладача.	Поточний контроль – з метою перевірки рівня конкретної роботи, у тому числі самостійної, у формі усного опитування та письмового тестування. Рубіжний модульний контроль – після вивчення змістовного модуля. Підсумковий контроль – іспит.
	Бухгалтерський облік	Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації, методи контролю і самоконтролю у навчанні.	Поточний контроль – здійснюється у формі опитування під час лекції та на практичних заняттях; вирішення проблемних і ситуаційних завдань. Проміжний контроль – здійснюється шляхом проведення контрольних (модульних) робіт. Підсумковий контроль – відбувається у формі іспиту.
	Фінанси	Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль, проміжний контроль та підсумковий контроль у формі іспиту.
	Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у формі захисту звіту.
	Планування та організація діяльності підприємства	Лекція, бесіда, розповідь, ілюстрація, демонстрація, виконання конкретних прикладних розрахунків. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи, зокрема дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль – у процесі навчання, який проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу (змістового модулю). Підсумковий контроль – здійснюється у кінці вивчення навчальної дисципліни у форму іспиту.
	Фінансовий облік	Лекції, міні-лекції, робота в малих групах, практичні заняття, самостійна робота.	Поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль (підсумковий) у формі екзамену.
	Економіка та нормування праці	Лекція, семінарські і практичні заняття, бесіда,	Поточний контроль у процесі семінарських і

			ілюстрація, демонстрація, презентація. Лекція із застосуванням ігрових методів.	практичних занять. Проміжний модульний контроль. Підсумковий контроль у формі екзамену
		Економічний аналіз	Мовні методи (лекції, бесіди, розповідь). Наочні методи (ілюстрація, демонстрація, презентація). Практичні методи (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття.	Поточний контроль (опитування під час лекції та практичних заняттях, навчальні дискусії, вирішення проблемних і ситуаційних завдань). Періодичний (проміжний) контроль (проведення контрольних модульних робіт). Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту.
		Управління витратами	Словесні, наочні та практичні методи. Лекції, семінарські і практичні заняття. Консультації, індивідуальні заняття. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи.	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.
		Податкова система	Пояснювально-ілюстративні, інструктивно-практичні, діяльнісні, проблемного викладу, дослідницько-пошукові. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських (практичних) заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання, контроль за виконанням модульних завдань. Проміжний контроль по кожному з модулів. Підсумковий контроль у формі заліку.
		Навчальна практика (управління витратами, економіка та нормування праці)	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
		Статистика	Словесні, наочні та практичні методи. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	Поточне оцінювання – під час проведення практичних занять. Підсумковий контроль – у кінці вивчення курсу у вигляді екзамену.
<i>ПРН 11. Формувати необхідний рівень теоретичних знань економічних законів та закономірностей розвитку економічних систем та суб'єктів господарювання.</i>	☐	Політична економія	Лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота.	Поточний контроль – здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять. Модульний контроль – проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.
<i>ПРН 17. Приймати економічно обгрунтовані рішення на всіх етапах фінансових</i>	☐	Фінанси	Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари,	Поточний контроль, проміжний контроль та підсумковий контроль у формі іспиту.

та страхових відносин.			реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	
		Фінансовий облік	Лекції, міні-лекції, робота в малих групах, дискусії, кейс-метод, практичні заняття, самостійна робота.	Поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль (підсумковий) у формі екзамену.
		Податкова система	Пояснювально-ілюстративні, інструктивно-практичні, діяльнісні, проблемного викладу, дослідницько-пошукові. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських (практичних) заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання, контроль за виконанням модульних завдань. Проміжний контроль по кожному з модулів. Підсумковий контроль у формі заліку.
ПРН 10. Набувати необхідні знання про теоретичні та методичні засади розвитку структурних підрозділів, підприємства в цілому та галузі сільського господарства.	☐	Технологія виробництва продукції сільського господарства	Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль – здійснюється шляхом опитування, виконання тестових завдань під час проведення практичних занять. Модульний контроль – після вивчення всіх тем змістового модуля у вигляді модульного тестового контролю. Підсумковий контроль (екзамен) – у кінці вивченого курсу.
		Навчальна практика «Вступ до спеціальності»	Словесні, наочні, практичні методи. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль рівня знань і умінь у процесі навчання, який проводиться на заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – після вивчення змістового модулю. Підсумковий контроль – здійснюється наприкінці проходження навчальної практики у формі заліку.
		Менеджмент	Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові.	Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять. Модульний контроль проводиться по кожному з модулів. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту.
		Економіка підприємства	Інформаційно-презентативні (лекція, міні-лекція, розповідь, пояснення; конспект, тези, цитати, графіки, схеми, реферат, звіт; демонстрація, слайди, відео). Алгоритмічно-дійові (бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді; задачі;	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення

			робота в малих групах, мозковий штурм, конференції). Самостійно-пошукові (питання, задачі, тестування, індивідуальна робота).	матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці вивчення курсу у вигляді іспиту.
		Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у формі захисту звіту.
		Технологічна практика	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
<i>ПРН 2. Формувати філософську культуру мислення, пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.</i>	☐	Основи філософських знань	Лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота	Поточний контроль: контроль систематичності та активності роботи на семінарських заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання; модульний контроль; підсумковий контроль – іспит.
<i>ПРН 3. Формувати необхідний рівень знань та набуття практичних навичок ділового спілкування, читання та перекладу оригінальної іноземної літератури з фаху, робота з документацією.</i>	☐	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Словесні (пояснення навчального матеріалу, монологічне/діалогічне мовлення, аудіювання, тощо), наочні (відео сюжети, граматичні таблиці, рисунки на дошці та інше), практичні (робота в мультимедійному класі з аудіо та відеоматеріалами). Група методів за логікою передачі і засвоєння навчального матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, узагальнення, виділення головного тощо.	Поточний контроль на практичних заняттях. Періодичний (проміжний) – після вивчення змістових модулів. Підсумковий (іспит) – у кінці вивчення курсу.
<i>ПРП 18. Демонструвати вміння використовувати методи і засоби розробки, економічного обґрунтування, прийняття і реалізації управлінських рішень</i>	☐	Виробнича практика	Організація проходження виробничої практики. Консультації й самостійна робота.	Підсумковий контроль у формі захисту звіту.
		Менеджмент	Словесні (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (практичні заняття, збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації). Індивідуальні заняття, консультації. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові	Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять. Модульний контроль проводиться по кожному з модулів. Семестровий контроль проводиться у формі іспиту.
		Економіка підприємства	Алгоритмічно-дійові (бесіда, дискусія, консультація, тестування, семінари, питання-відповіді; задачі; робота в малих групах, мозковий штурм, конференції). Самостійно-пошукові (питання, задачі, тестування, індивідуальна робота).	Поточний контроль здійснюється за напрямками систематичності та активності роботи на семінарських (практичних) заняттях та за виконанням завдань для самостійного опрацювання. Модульний контроль проводиться після вивчення матеріалу змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється в кінці

		Планування та організація діяльності підприємства	Лекція, бесіда, розповідь, ілюстрація, демонстрація, виконання конкретних прикладних розрахунків. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи, зокрема дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	вивчення курсу у вигляді іспиту. Поточний контроль – у процесі навчання, який проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу (змістового модулю). Підсумковий контроль – здійснюється у кінці вивчення навчальної дисципліни у форму іспиту.
ПРН 16. Визначати суми податків, зборів, платежів та складати розрахунки, декларації, інші документи щодо оподаткування.	☐	Фінансовий облік	Лекції, міні-лекції, робота в малих групах, дискусії, кейс-метод, практичні заняття, самостійна робота.	Поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль (підсумковий) у формі екзамену.
		Податкова система	Пояснювально-ілюстративні, інструктивно-практичні, діяльнісні, проблемного викладу, дослідницько-пошукові. Лекції, семінарські і практичні заняття, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.	Поточний контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських (практичних) заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання, контроль за виконанням модульних завдань. Проміжний контроль по кожному з модулів. Підсумковий контроль у формі заліку.
ПРН 8. Усвідомлювати особливості сучасної економіки, інституційної структури, основних напрямів політики держави.	☐	Політична економія	Лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота.	Поточний контроль – здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять. Модульний контроль – проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.
ПРН 6. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.	☐	Планування та організація діяльності підприємства	Лекція, бесіда, розповідь, ілюстрація, демонстрація, виконання конкретних прикладних розрахунків. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні методи. Репродуктивні та продуктивні методи, зокрема дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Лекція, лекція із застосуванням ігрових методів, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль – у процесі навчання, який проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу (змістового модулю). Підсумковий контроль – здійснюється у кінці вивчення навчальної дисципліни у форму іспиту.
		Економіка та нормування праці	Лекція, семінарські і практичні заняття, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація.	Поточний контроль у процесі семінарських і практичних занять. Проміжний модульний контроль. Підсумковий контроль у формі екзамену.
		Навчальна практика	Практичні заняття,	Підсумковий контроль у

		(управління витратами, економіка та нормування праці)	самостійна робота, консультації.	формі заліку.
		Технологічна практика	Практичні заняття, самостійна робота, консультації.	Підсумковий контроль у формі заліку.
<p><i>ПРН 4. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</i></p>	☐	Навчальна практика «Вступ до спеціальності»	Словесні, наочні, практичні методи. Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. Дослідницькі, пошукові, частково-пошукові. Індивідуальні заняття, консультації.	Поточний контроль рівня знань і умінь у процесі навчання, який проводиться на заняттях. Періодичний (проміжний) контроль – після вивчення змістового модулю. Підсумковий контроль – здійснюється наприкінці проходження навчальної практики у формі заліку.
		Соціологія	Лекції та семінарські заняття проводять з використанням пояснювально-ілюстративних, репродуктивних, евристичних та дослідницьких методів, що супроводжуються мультимедійними презентаціями. Під час семінарських занять використовуються дискусії, розв'язання типових та ситуаційних завдань, рольова гра, імітаційні тренінги. Під час організації самостійної роботи студентів перевага надається опрацюванню наукової літератури, розв'язанню проблемних завдань, написанню есе та індивідуальних науково-дослідних робіт із подальшим публічним виступом у групі.	Поточний контроль – за допомогою опитування або тестування; оцінка виконання ситуаційних вправ та проблемних завдань під час заняття. Оцінка самостійної роботи за допомогою презентації індивідуальних завдань. Підсумковий контроль здійснюють у вигляді іспиту.
		Політична економія	Лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота.	Поточний контроль – здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять. Модульний контроль – проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.
<p><i>ПРН 1. Формувати (з позиції історичного досвіду) розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, історично науково обґрунтованої свідомості, шанування традицій і звичаїв свого народу та культурного надбання людства</i></p>	☐	Соціологія	Лекції та семінарські заняття проводять з використанням пояснювально-ілюстративних, репродуктивних, евристичних та дослідницьких методів, що супроводжуються мультимедійними презентаціями. Під час семінарських занять використовуються дискусії, розв'язання типових та ситуаційних завдань, рольова гра, імітаційні тренінги. Під час організації самостійної роботи	Поточний контроль – за допомогою опитування або тестування; оцінка виконання ситуаційних вправ та проблемних завдань під час заняття. Оцінка самостійної роботи за допомогою презентації індивідуальних завдань. Підсумковий контроль здійснюють у вигляді іспиту.

		студентів перевага надається опрацюванню наукової літератури, розв'язанню проблемних завдань, написанню есе та індивідуальних науково-дослідних робіт із подальшим публічним виступом у групі.	
	Історія та культура України	Вербальні методи (лекції, розповіді-пояснення, бесіди, консультації); наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (семінарські заняття, реферати здобувачів). Індуктивні та дедуктивні, репродуктивні та проблемно-пошукові. Самостійна робота у аудиторії (під керівництвом викладача), самостійна робота поза контролем викладача (самостійна робота з підручниками і науковою літературою, текстами лекцій, з використанням сучасних інформаційних технологій: Internet, система дистанційного навчання).	Поточний контроль – з метою перевірки рівня конкретної роботи, у тому числі самостійної, у формі усного опитування та письмового тестування. Рубіжний модульний контроль – після вивчення змістовного модуля. Підсумковий контроль – іспит.
	Основи філософських знань	Лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота	Поточний контроль: контроль систематичності та активності роботи на семінарських заняттях, контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання; модульний контроль; підсумковий контроль – іспит.